

obec Smolenice

**PROGRAM
HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO
ROZVOJA OBCE**

Smolenice

NA ROKY 2007 – 2013

ecocity

**PROGRAM
HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO
ROZVOJA OBCE**

Smolenice

NA ROKY 2007 – 2013

Zostavil: Ing.arch. Jaroslav Coplák, PhD.

Projektový tím Ecocity / Ecoplán
www.ecocity.szm.sk/pro

Obsah

1. Úvod	5
1.1 Účel programového dokumentu	5
1.2 Metodika a postup spracovania programu rozvoja obce Smolenice	7
1.3 Zhodnotenie predchádzajúcich lokálnych plánovacích dokumentov	10
1.4 Zoznam východiskových dokumentov a zdrojov informácií	12
1.5 Zoznam použitých skratiek	13
2. Profil obce Smolenice	14
2.1 Všeobecná charakteristika obce.	14
2.2 Socioekonomická analýza trnavského regiónu.	14
2.3 História obce a pamiatky.	16
2.4 Obyvateľstvo a demografická situácia	18
2.5 Trh práce a sociálna situácia	21
2.6 Produkčné aktivity	22
2.7 Verejné a sociálne služby, zariadenia občianskej vybavenosti	23
2.8 Kultúra a spoločenské dianie	25
2.9 Cestovný ruch a rekreácia	27
2.10 Bytový fond	30
2.11 Príroda a životné prostredie	31
2.12 Technická infraštruktúra	33
2.13 Dopravná infraštruktúra	33
2.14 Štruktúra a činnosť samosprávy, komunikácia s verejnosťou	34
2.15 Majetková a rozpočtová situácia obce	35
3. Analýza hlavných faktorov rozvoja a kľúčových disparít	39
3.1 SWOT analýza	39
3.1.1 Analýza vnútorných faktorov	40
3.1.2 Analýza vonkajších faktorov	41
3.2 Audit zdrojov.	43
4. Stratégia rozvoja obce Smolenice.	45
4.1 Piliere stratégie a strategická vízia	45
4.2 Prioritné oblasti rozvoja	46
4.3 Strategické ciele	46

5. Plán aktivít, rámcových projektov a opatrení	48
5.1 Prehľad aktivít, rámcových projektov a opatrení pre prioritnú oblasť Cestovný ruch	49
5.2 Prehľad aktivít, rámcových projektov a opatrení pre prioritnú oblasť Vzhľad a imidž obce	54
5.3 Prehľad aktivít, rámcových projektov a opatrení pre prioritnú oblasť Infraštruktúra a verejné budovy	59
5.4 Prehľad aktivít, rámcových projektov a opatrení pre prioritnú oblasť Kultúrny a spoločenský život	64
5.5 Prehľad aktivít, rámcových projektov a opatrení pre prioritnú oblasť Služby pre obyvateľov	66
6. Realizácia cieľov a aktivít programu rozvoja	71
6.1 Organizačné zabezpečenie realizácie	71
6.2 Finančné zabezpečenie realizácie	71
6.3 Praktické pokyny pre spravovanie programového dokumentu	75
7. Prílohy	77
7.1 Finančná tabuľka pre vybrané projekty	77
7.2 Vyhodnotenie prieskumu názorov obyvateľov obce	78

1. Úvod

1.1 Účel programového dokumentu

Nové úlohy a kompetencie obcí pri uskutočňovaní podpory regionálneho rozvoja vyplývajú obciam zo Zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky a zo Zákona č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení Zákona č. 351/2004 Z. z.

Jednou z nich je aj obstarávanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (ďalej len program rozvoja), ktorý patrí medzi základné programové dokumenty na podporu regionálneho rozvoja (spolu s Národným rozvojovým plánom, regionálnymi operačnými programami, sektorovými operačnými programami a programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja). Na základe týchto programových dokumentov sa realizuje podpora regionálneho rozvoja zo zdrojov EÚ. Vypracovaním programu rozvoja obec splní jeden zo základných princípov regionálnej politiky Európskej únie - princíp programovania. Súčasne tak zvýši svoje šance získať finančnú podporu na realizáciu projektov zo štrukturálnych fondov, keďže program rozvoja obce je jedným z dôležitých dokladov pre posúdenie žiadosti o poskytnutie pomoci z fondov EÚ a iných verejných zdrojov.

Okrem obligatórnych požiadaviek stanovených v príslušnej legislatíve, si obec Smolenice stanovila špecifické ciele spracovania programového dokumentu vychádzajúce z nasledujúcich predpokladov:

(1) Program rozvoja je nositeľom rozvojovej politiky obce, predstáva jej vedenia a obyvateľov o smerovaní rozvoja obce. Obec Smolenice vypracovaním tohto dokumentu dáva najavo záujem o svoju budúcnosť, ako aj budúcnosť svojich obyvateľov a súčasne tým preberá na seba zodpovednosť za ďalší rozvoj obce. V podobe tohto dokumentu získava nástroj na aktívne riadenie rozvoja, založené na iniciovaní potrebných a žiadúcich zmien. Jasné stanovenie rozvojových priorít umožní obci realizovať dlhodobý rozvoj založený na cielej stratégii a nie na náhlych, nekoordinovaných rozhodnutiach.

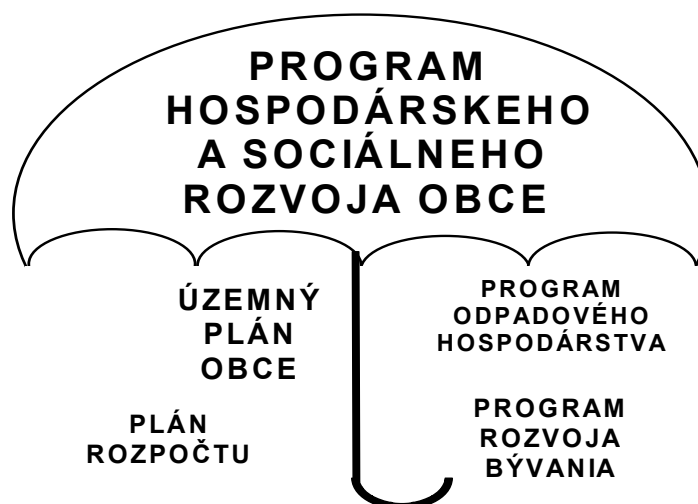
(2) Program rozvoja je dôležitým nástrojom marketingovej komunikácie voči potenciálnym investorom, ktorí sa pri svojich lokalizačných rozhodnutiach orientujú podľa stability rozvojovej politiky a tiež podľa ponuky konkrétnych investičných príležitostí obsiahnutých v rozvojových dokumentoch.

Program rozvoja je komplexným dokumentom, integrujúcim otázky rozvoja fyzických štruktúr so sociálnymi, ekonomickými a ďalšími aspektmi. Preto bude mať voči ostatným plánovacím dokumentom spracovaným na miestnej úrovni zastrešujúcu funkciu. Na rozdiel od územného plánu, ktorý rieši najmä otázky fyzického rozvoja územia (lokalizáciu zástavby a priestorové regulatívy pre stavebný rozvoj, funkčné využitie rozvojových plôch), program rozvoja sa podrobnejšie zaoberá otázkami ekonomického a sociálneho rozvoja, čím vo vzťahu k územnému plánu plní komplementárnu funkciu.

Aj napriek komplexnosti programu rozvoja nie je cieľom vyčerpať všetky problémy a nájsť na ne riešenie. Podstatou je z množstva problémov a problémových

okruhov identifikovať tie, ktoré sú v danom prostredí kritické. Za účelom dosiahnutia čo najvyššej efektivity a reálnosti cieľov sústreďuje zdroje na niekoľko prioritných oblastí rozvoja.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce ako dokument zastrešujúci rozvojovú politiku na miestnej úrovni

Dlhodobý plánovací horizont znamená veľkú mieru neistoty a rizika, ktoré nemožno vopred predvídať s dostatočnou presnosťou. Preto má program rozvoja charakter otvorenej, flexibilnej koncepcie, schopnej reagovať na aktuálne zmeny východiskových podmienok. Aby bol program rozvoja skutočne živým dokumentom, musí byť permanentne aktualizovaný (p. kap. 6.1).

Z právneho hľadiska nemá charakter všeobecne záväzného predpisu, je dokumentom koordinačným. Zámery obsiahnuté v tomto dokumente sú záväzné len pre obstarávateľa v rovine morálneho a politického záväzku, daného schválením dokumentu v obecnom zastupiteľstve. Ostatné fyzické a právnické osoby sú programom viazané len do tej miery, s ktorou sami vyslovili súhlas.

Výlučné kompetencie pri obstarávaní programu má obec. Na základe Zákona č. 416/2001 Z. z. získali obce na úseku regionálneho rozvoja právomoc vypracúvať program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (čl. I., § 2). Obecné zastupiteľstvo program rozvoja schvaľuje (resp. len jeho strategickú a implementačnú časť), rovnako ako aj prípadné zmeny a doplnky tohto dokumentu.

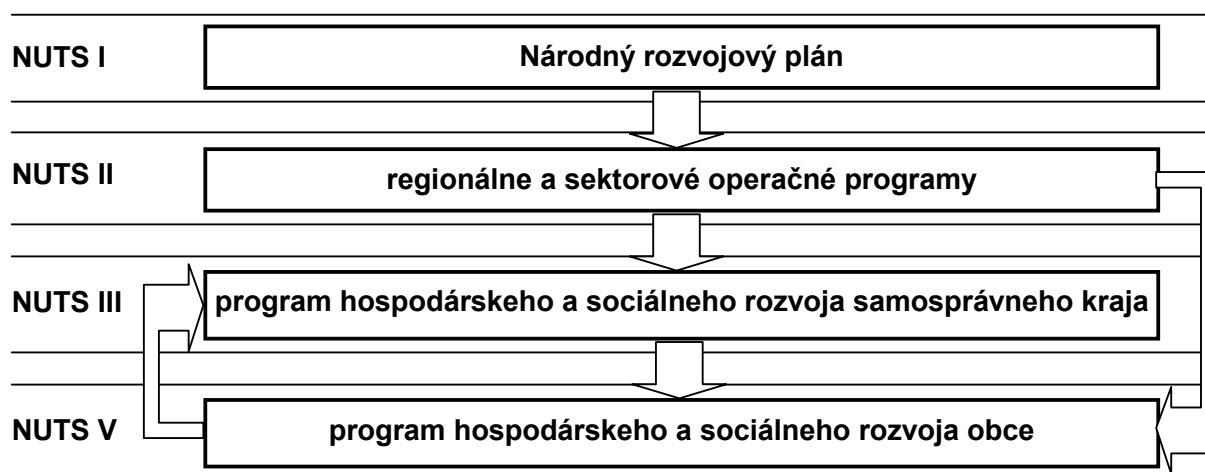
Obsah programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je legislatívne vymedzený Zákonom č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (§ 10) v zmysle neskorších zmien podľa Zákona č. 351/2004 Z. z. nasledovne:

(1) Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je strednodobý programový dokument, ktorý obsahuje najmä

- a. analýzu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov a prvoradých potrieb,
- b. úlohy a prvoradé potreby v rozvoji technickej infraštruktúry, sociálnej infraštruktúry, v starostlivosti o životné prostredie, vo vzdelávaní, v kultúre a v ďalších oblastiach podľa § 3 ods. 2,
- c. návrh finančného a administratívneho zabezpečenia.

Pri spracovaní Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Smolenice sa prihliadalo na to, aby ciele a opatrenia stanovené v tomto dokumente boli v súlade s nadradenými programovými dokumentmi regionálneho rozvoja – Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja, Národným rozvojovým plánom, vrátane jeho sektorových operačných programov a Regionálnym operačným programom regiónu NUTS II Slovensko – juhozápad.

Sústava základných programových dokumentov podpory regionálneho rozvoja

1.2 Metodika a postup spracovania programu rozvoja obce Smolenice

Metodické východiská

Súčasťou tohto dokumentu je stručný popis metodiky a procesu tvorby programu rozvoja obce. Cieľom je uľahčiť spravovanie a ďalšiu modifikáciu dokumentu a umožniť lepšie pochopenie princípov strategického plánovania smerom k širšej verejnosti, predovšetkým spolutvorcom a užívateľom plánu. Predpokladá sa, že po ukončení etapy prípravy programu ho jeho užívatelia budú sami prispôbovať meniacim sa podmienkam. Pri rešpektovaní metodických postupov by sa mala uchovať konzistentnosť myšlienok obsiahnutých v dokumente.

Pri usmerňovaní plánovacieho procesu a spracovaní dokumentu boli aplikované metodické postupy vyvinuté Projektovým tímom Ecocity, pri zhodnotení výsledkov relevantných

výskumných projektov a využítí viacerých osvedčených domácich a zahraničných metodík strategického plánovania na komunálnej úrovni (p. metodické podklady – kap. 1.3). Obsah dokumentu je v súlade s odporúčaniami metodickej príručky Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja, podľa ktorej bola upravená aj použitá terminológia.

V procese spracovania Programu rozvoja obce Smolenice bol aplikovaný prístup kombinujúci expertné metódy s využitím miestnych znalostí pochádzajúcich od lokálnych aktérov – obyvateľov a predstaviteľov verejného i súkromného sektora.

Spolupráca s uvedenými aktérmi sa realizovala jednak prostredníctvom priamych neformálnych rozhovorov na tému budúceho smerovania rozvoja obce a tiež vyplnením dotazníka, zameraného na diagnostiku strategickú pozíciu obce, definovanie vízie, kritických oblastí, strategických cieľov a výber konkrétnych námetov na riešenie vybraných problémov. Dotazník bol distribuovaný vybraným respondentom a bol tiež zverejnený v elektronickej forme na internete.

Program rozvoja obce Smolenice tvoria štyri časti:

- = úvodná časť (kapitola 1)
- = analytická časť (profil obce a SWOT analýza – kapitola 2 a 3)
- = strategická časť (strategická vízia a strategické ciele – kapitola 4)
- = implementačná časť (súbor aktivít, projektov a opatrení s časovým harmonogramom a návrhom finančného a organizačného zabezpečenia – kapitoly 5 a 6)

Plánovací postup

Obecné zastupiteľstvo na svojom zasadnutí vo februári 2006 schválilo obstaranie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Smolenice. Práce na programe rozvoja sa začali vstupnými rozhovormi a prieskumami v teréne, na základe ktorých bol zostavený analytický výstup - Profil obce Smolenice. Následne boli distribuované a vyhodnotené dotazníky, prostredníctvom ktorých sa zisťovali názory a postoje obyvateľov na súčasnú situáciu a možné rozvojové smery obce. V ďalšej etape bol pripravený koncept strategickú a implementačnú časť programu rozvoja vo forme námetov a návrhov projektov.

Pripravený materiál bol prediskutovaný s predstaviteľmi obce. Vybrané časti programu rozvoja boli publikované na internetovej stránke

www.ecocity.szm.sk/pro/priklady.html#smolenice. V septembri 2006 bola pripravená finálna verzia dokumentu. Odbornú asistenciu, ako aj zostavenie finálneho dokumentu, zabezpečil Projektový tím Ecocity / Ecoplán (J. Coplák a kol.).

Obsah a postup spracovania programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

Prvá skupina činností zahŕňala všeobecnú analýzu situácie obce. Analytická časť má charakter komplexného profilu obce a predstavuje audit vnútorných zdrojov obce – prírodných, územno-technických, ľudských a finančných. Jej úlohou je dať odpoveď na otázku „kde sa obec v súčasnosti nachádza“. Analytická časť poskytuje koncentrovaný zdroj informácií o obci s možnosťou ďalšieho využitia, napríklad na prezentačné účely. Je členená podľa jednotlivých oblastí života obce, resp. funkčných subsystémov, v rámci

ktorých je obsiahnutá aj analýza realizovaných aktivít a opatrení. Kvalitatívne hodnotenia sú však uprednostnené pred kvantitou vstupných dát s cieľom sústrediť sa len na rozhodujúce faktory a kľúčové prvky.

Informácie pre analýzy poskytla obec a využité boli aj existujúce prezentačné a koncepčné materiály, vrátane územnoplánovacej dokumentácie. Ďalšie informácie boli získané formou prieskumov v teréne, rozhovorov s verejnosťou a predstaviteľmi obce a z dotazníkového prieskumu. Informácie pre analýzy regionálneho kontextu sme čerpali z rozvojových dokumentov regionálnej úrovne (Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja TTSK a ďalších zdrojov uvedených v kap. 1.3).

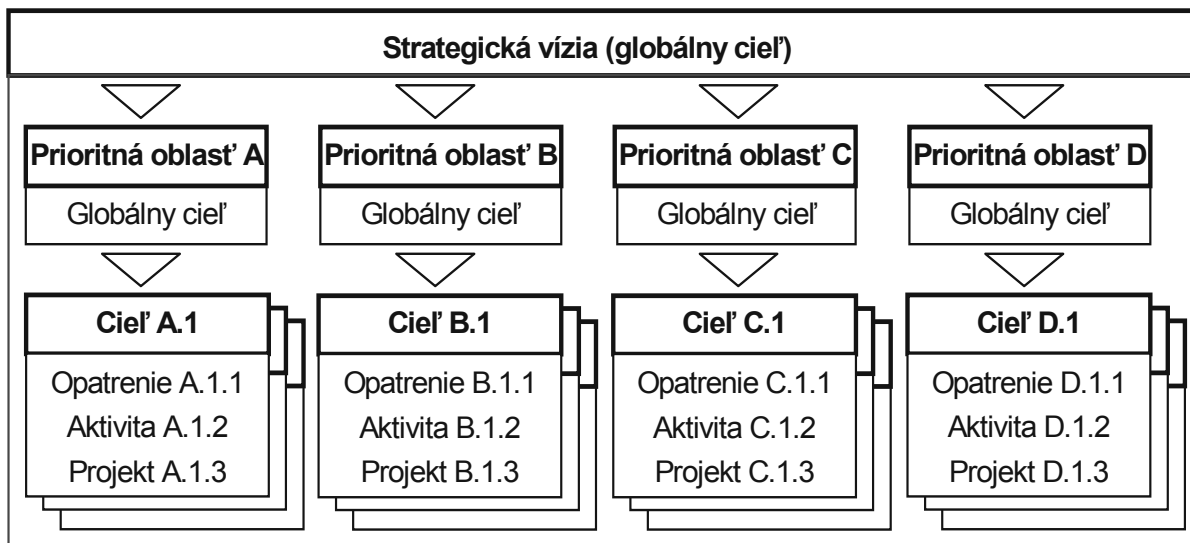
Ďalším krokom bola syntéza parciálnych analýz použitím štandardnej metódy strategického plánovania – SWOT analýzy. Výsledkom bola strategická diagnostika obce, nevyhnutná pre stanovenie rozvojových cieľov.

V nasledujúcej etape, ktorá prebiehala sčasti súbežne s analytickou fázou, sme pristúpili k definovaniu rozvojovej stratégie, pozostávajúcej zo strategickej vízie podrobnejšie definovanej vo forme sústavy strategických cieľov.

V poslednej plánovacej etape boli stanovené niektoré konkrétne krátkodobé kroky (akčné plány a projekty), ktoré majú viesť k naplneniu vízie a dlhodobých zámerov.

Pri definovaní akčných plánov a projektov boli zvažované aj možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ. V prílohe tejto dokumentácie je preskúmaná väzba akčných plánov na priority, opatrenia a podporované aktivity relevantných programových dokumentov (kap. 7.3).

Z podstaty strategického plánovania vyplýva hierarchická štruktúra programového dokumentu, ktorá smeruje od všeobecného ku konkrétnemu, resp. od celkového k špecifickému. Hierarchia začína globálnym cieľom strategickej vízie, pokračuje strategickými cieľmi rozdelenými podľa priorít a uzatvára ju sústava opatrení, projektov a aktivít zhrnutých v akčných plánoch. Tomu zodpovedajú aj rozličné časové horizonty – strategickú časť tvoria dlhodobé ciele, na rozdiel od operatívnej časti s konkrétnejšími opatreniami realizovateľnými počas kratšieho obdobia.

Princíp hierarchickej štruktúry programu rozvoja obce**Udržateľný rozvoj a vplyv návrhov na životné prostredie**

Aplikáciu princípov udržateľného rozvoja na úrovni obcí a miest predstavuje Miestna agenda 21, ktorá je programom udržateľného rozvoja pre 21. storočie a zahŕňa komunitné aktivity pre miestnu úroveň. Tieto princípy a postupy boli využité a rozvinuté aj pri spracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Smolenice. Viaceré navrhované aktivity majú potenciál prispieť k ekologickejším systémom hospodárenia so zdrojmi (cieľ 3.4).

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Smolenice nezahŕňa projekty, ktoré by vytvárali rámec na schválenie navrhovaných činností podliehajúcich posudzovaniu vplyvov na životné prostredie, uvedených v prílohe č. 8 Zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie č. 24/2006 Z. z. Z tohto dôvodu programový dokument nepodlieha posudzovaniu strategických dokumentov v zmysle §4 a 5 uvedeného zákona.

1.3 Zhodnotenie predchádzajúcich lokálnych plánovacích dokumentov

Dôvodom pre vypracovanie programu rozvoja bola potreba komplexného strategického rozvojového dokumentu, ktorý by pokrýval aj aspekty sociálneho, ekonomického, kultúrneho a inštitucionálneho rozvoja, ktoré v územnom pláne nie sú riešené. Tieto aspekty boli sčasti pokryté v rámci „Stratégie rozvoja obce Smolenice“ z roku 1993, ako aj v strednodobom plánovacom horizonte „Rozvojový plán obce Smolenice na roky 2002–2006“. Časová platnosť týchto dokumentov uplynula, preto sa pre obdobie nasledujúcich 7 rokov, t.j. s platnosťou do roku 2013 vypracúva nový komplexný plánovací dokument spĺňajúci aktuálne kritériá strategického plánu pre úroveň miestnej samosprávy, ktorým je program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

Stratégia rozvoja obce Smolenice

Stratégia bola spracovaná súbežne s prípravou územného plánu (spracovateľom oboch plánovacích dokumentácií bola konzultačná spoločnosť APEL). Plán vymedzuje 4 základné oblasti, ktoré predstavujú hlavné piliere stratégie:

1. Stimulácia súkromného podnikania
2. Pozemková politika a politika hospodárenia s obecným majetkom
3. Stimulácia cestovného ruchu, vytvorenie atraktivity obce
4. Zlepšenie infraštruktúry obce

S väčšou podrobnosťou sa dokument zaoberá najmä zásadami rozvoja turizmu, v rámci ktorých sú zozbierané námety a zámery, sčasti aktuálne a po prehodnotení vhodné aj pre zaradenie do PHSR obce.

Rozvojový plán obce Smolenice na roky 2002–2006

Pre dobiehajúce volebné obdobie obec spracovala „Rozvojový plán obce Smolenice na roky 2002–2006“. Tento plánovací dokument bol použitý ako zdroj informácií o realizovaných opatreniach, pričom niektoré z dosiaľ nerealizovaných zámerov, ktoré sú naďalej rozvojovými prioritami, boli zapracované do aktuálneho programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Rozvojový plán obsahuje návrhy konkrétnych aktivít rôzneho charakteru:

- = zlepšenie vzhľadu obce (výstavba prípojok technickej infraštruktúry, oprava a výstavba nových miestnych komunikácií, rekonštrukcia chodníkov a uloženie zámkovej dlažby, výmena autobusových čakární, rekonštrukcie v areáli ZŠ)
- = byty (výstavba bytov pre mladé rodiny s cieľom ich stabilizácie v obci)
- = rekonštrukcia obecného úradu (rozšírenie priestorových kapacít a úprava okolia), objekty a areály kaštieľa múzea a sýpkvy využiť pre účely cestovného ruchu
- = opatrenia pre zlepšenie systému triedenia odpadu
- = služby a rozvoj obce (zriadenie stavebného úradu, budovanie informačného systému, pokračovanie v roznáške stravy starším občanom, poradenstvo a pomoc podnikateľom pri získavaní grantov)
- = kultúra, šport, školstvo (pokračovanie v organizácii tradičných podujatí, rekonštrukcie objektov a areálov základnej občianskej vybavenosti – tenisové kurty, budova ZŠ)

Územný plán sídelného útvaru Smolenice

Územný plán obce spracovala konzultačná spoločnosť APEL v roku 1994. Dokument bol aktualizovaný v roku 2005 (Ateliér A5 Trnava). Vzhľadom k tomu, že grafická časť je spracovaná v nevyhovujúcich mierkach a podrobnosti a navrhované rezervy plôch pre výstavbu sú už vyčerpané, uvažuje sa v súčasnosti o spracovaní novej územnoplánovacej dokumentácie.

1.4 Zoznam východiskových dokumentov a zdrojov informácií

Vstupné informácie a koncepcné materiály o obci

Stratégia rozvoja obce Smolenice. APEL 1993.

Územný plán sídelného útvaru Smolenice. APEL 1994.

Rozvojový plán obce Smolenice 2002 – 2006.

Smolenice – informačný materiál o obci. J. Blažo, 2003.

Smolenice a okolie. Videoprezentácia. J. Blažo, M. Dobšovič a i., 2003.

Prognostické údaje podporujúce vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja a obce. MVRR, 2003.

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001. Štatistický úrad SR, 2002.

Atlas obcí Slovenska podľa rodinných a demografických charakteristík, Bratislava : MŠSR, 1996.

Vlastivedný Slovník obcí na Slovensku III. Veda, 1976.

Rozvojové stratégie a sektorové politiky na regionálnej a národnej úrovni

Národný rozvojový plán Slovenskej republiky, 2003

Regionálny operačný program SR-juhozápad na roky 2000-2006

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja, 2003

Marketingová stratégia, rozvoj a propagácia regiónu JE Jaslovské Bohunice, 2005

Metodické podklady

Metodická príručka pre vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja, 2004.

McSweeney, E. Obecné strategické plánovanie, miestny ekonomický rozvoj a facilitovanie procesu. Kanadský urbanistický inštitút, 2001.

Miestna Agenda 21 na Slovensku. Metodická príručka. Bratislava : REC, 2003.

Príručka pre mikroregióny a obce na prípravu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Enterplan, 2002.

Zamkovský, J. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja – význam, štruktúra a základné metodické tézy. Banská Bystrica : CEPA, 2004.

Coplák, J. Metodika pre spracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta. www.ecocity.szm.sk/nitra/metod_info.pdf.

1.5 Zoznam použitých skratiek

EAGGF – Európsky poľnohospodársky a garančný fond

ERDF – Európsky fond regionálneho rozvoja

ESF – Európsky sociálny fond

MVRR – Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja

OP – operačný program

POD – Program obnovy dediny

PRO – program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

PRSK – program hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja

ROP – regionálny operačný program

RRA – regionálna rozvojová agentúra

SOP – sektorový operačný program

ŠFRB – Štátny fond rozvoja bývania

TTSK – Trnavský samosprávny kraj

ÚPN – Územný plán

ÚPSVaR – Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny

2. Profil obce Smolenice

2.1 Všeobecná charakteristika obce

Obec leží na východnom až juhovýchodnom svahu Malých Karpát, v nadmorskej výške 185 – 768 m., so stredom obce vo výške 225 m.n.m. Východná časť katastra obce spadá do Trnavskej pahorkatiny, vyznačuje sa rovinatým až mierne zvlneným reliéfom rozkladajúcim sa na náplavových kužeľoch Smolenického potoka a potoka Smutná. Západnú časť katastra tvorí členitý horský masív Malých Karpát vrchovinného až hornatinového reliéfu, so strmými hrebeňmi, ktoré tu dosahujú absolútne výškové maximá celého pohoria. V rámci daného územia sa členia do horopisných podcelkov Pezinské Karpaty a Smolenická vrchovina. V pohorí sú prevažne bukové lesy s prímiesou duba, hrabu a iných listnatých a ihličnatých drevín. Ostatné územie na pahorkatine je odlesnené a intenzívne poľnohospodársky obhospodarované. V rámci katastrálneho územia na lesné plochy pripadá 58,5% výmery, zvyšok tvorí poľnohospodárska pôda (40%) a zastavané územie.

Klimatické podmienky sú priaznivé, osídlenie obce leží v teplej a mierne vlhkej klimatickej oblasti s priemernou ročnou teplotou 9,5 °C a ročným úhrnom zrážok 758 mm. Hornatá časť katastra, vzhľadom na značný výškový rozdiel (viac ako 500 m), má odlišné klimatické podmienky, s priemernou teplotou úmerne zníženou o teplotný gradient. Zimy sú mierne chladnejšie ako v okolitej pahorkatine – priemerný počet dní so snehovou pokrývkou je 50,4 dňa (podľa meraní miestnej meteorologickej stanice).

Obec má výhodnú polohu na križovatke dôležitých dopravných koridorov – malokarpatskej magistrály a kombinovaného cestného a železničného dopravného koridoru spájajúceho západné Slovensko s Moravou v trase starej obchodnej cesty, tzv. Českej cesty.

Z hľadiska administratívneho členenia patrí obec Smolenice do Trnavského kraja a okresu Trnava (okresy v súčasnosti neplnia administratívnu funkciu, sú však štatistickou jednotkou úrovne NUTS IV). V rámci okresu zaujíma okrajovú polohu, vzdialenosť do Trnavy je 20 km. Na základe počtu obyvateľov (3194 v r. 2003) možno obec zaradiť do kategórie stredne veľkých až veľkých vidieckych obcí. Aj v okolitej sídelnej štruktúre dominujú stredne veľké vidiecke obce, sídla mestského charakteru sú pomerne vzdialené. Najbližším mestom je Trnava, ďalej nasleduje Senica (25 km), Modra (32 km), Vrbové (32 km) a Pezinok (38 km).

Katastrálne územie obce s celkovou výmerou 2897 ha je kompaktné a pozostáva z dvoch častí – k.ú. Smolenice a k.ú. Smolenická Nová Ves. V rámci katastra hustota osídlenia dosahuje 110 obyvateľov na km².

2.2 Socioekonomická analýza trnavského regiónu

Trnavský región, definovaný v hraniciach pôvodného „veľkého“ trnavského okresu podľa administratívneho členenia do roku 1996, má z hľadiska štruktúry ekonomických aktivít priemyselno-poľnohospodársky charakter. Priemyselná výroba má na tvorbe HDP Trnavského kraja podiel 36% a predpokladá sa, že objem priemyselnej výroby bude

v budúcom období stúpať v dôsledku zahájenia výroby v nových priemyselných podnikoch. Priemysel sa koncentruje v krajskom meste Trnava. Od roku 1989 prešla hospodárska základňa okresu hlbokou reštrukturalizáciou. Najväčšie podniky v Trnave zanikli alebo výrazne obmedzili výrobu (TAZ, Zornica, Drevina, cukrovar). V súčasnosti sú najväčšími ekonomickými subjektami a zamestnávateľmi regiónu podniky so zahraničnou majetkovou účasťou ako Sony, Skloplast, Sachs, Swedwood, Johns Manville Slovakia, ďalej novovzniknuté podniky Invensys a Boge. Hoci v Trnave ani predtým neboli lokalizované závody ťažkého priemyslu ako v Seredi a Šali, vývoj postupne smeruje k prechodu na sofistikovanejšie druhy výrobných prevádzok s vyššou pridanou hodnotou.

Vo fáze zahajovania výroby je automobilový závod PSA Peugeot-Citroen v Trnave, v ktorom má postupne vzniknúť 3500 nových pracovných príležitostí (v súčasnosti už zamestnáva 1800 pracovníkov). Lokalizáciou závodu sa mesto i širší región stalo atraktívnym i pre subdodávateľské firmy. Okrem vzniku nových pracovných miest to v krátkom čase prinesie celkový ekonomický rozvoj v oblasti obchodu, služieb, rekreácie a zvýšenie životnej úrovne obyvateľstva. Vývojové tendencie ďalej naznačujú perspektívy presunu nových investičných aktivít z kapacitne vyťaženej Považskej osi na priečnu os spájajúcu mestá Trnava a Senica, kde v súčasnosti expandujú zahraničné podniky (Alcelor a i.) – na tejto osi leží aj obec Smolenice.

V rámci okresu Trnava nie sú iné významnejšie centrá priemyslu, čo ilustruje skutočnosť, že jedinými väčšími mimotrnavskými závodmi sú Chemolak Smolenice, závod na spracovanie škrobu v Boleráze a atómová elektrárň v Jaslovských Bohuniciach. Zvyšná časť okresu sa stále orientuje predovšetkým na poľnohospodársku výrobu, čo súvisí s prevažujúcim vidieckym charakterom osídlenia okresu, v ktorom je Trnava jediným sídlom mestského typu.

V roku 2008 sa plánuje definitívne odstavenie atómovej elektrárne v Jaslovských Bohuniciach. Vzhľadom k vzniku nových výrobných kapacít by to nemalo spôsobiť závažnejšie štrukturálne problémy ani zvýšenie nezamestnanosti v regióne.

Jedným z najdôležitejších ukazovateľov ekonomickej vyspelosti regiónu je cena práce. Priemerná mzda v Trnavskom kraji za 3. štvrtrok 2005 bola 17209 Sk, čo je na úrovni priemeru SR. V okrese Trnava bola v roku 2003 priemerná nominálna mzda 17712 Sk, t.j. mierne nad úrovňou priemeru SR.

Miera nezamestnanosti v Trnavskom kraji predstavovala v novembri 2002 9,3%, čo je výrazne pod priemerom za SR. Oproti rovnakému obdobiu roku 2002 sa znížila o viac ako 3 perc. body (z úrovne 12,9%). V okrese Trnava bola v nov. 2005 miera evidovanej nezamestnanosti ešte nižšia – 7,8%. V rámci Trnavského kraja ide o okres s druhou najnižšou mierou nezamestnanosti po okrese Piešťany.

Medzisídelné väzby

Z hľadiska lokálneho kontextu sú dôležité ekonomické a sociálne väzby s okolitými obcami. Sú podmienené historickým vývojom, administratívno-správnym systémom a prírodnými podmienkami. Smolenice, vzhľadom k počtu obyvateľov, ale tiež kvôli

lokalizácii aktivít medzinárodného významu (kongresové centrum SAV, závod Chemolak), majú v sídelnom systéme významné postavenie, ktoré v období uplatňovania koncepcie strediskovej sústavy osídlenia v 70. a 80. rokoch 20. stor. bolo administratívne vyjadrené štatútom strediska miestneho významu. V dôsledku blízkosti ďalších strediskových obcí, ktoré obmedzujú možnosti rozvoja strediskových funkcií, však súčasťou záujmového územia obce Smolenice boli len obce Lošonec, Trstín a Buková, ktoré mali spolu 6000 obyvateľov. Tieto väzby, najmä z hľadiska dochádzky do škôl, za vybavenosťou, prácou, ostali zachované aj po zrušení strediskovej sústavy.

V poslednom období sa rozvíja medziobecná spolupráca aj na subregionálnej úrovni. Obec Smolenice je členom Združenia miest a obcí – región JE Jaslovské Bohunice (ZMO), ktoré vzniklo v roku 2002 transformáciou R-ZMOS založeného v roku 1991. ZMO je nezávislým združením takmer 170 miest a obcí v okruhu 30 km od Atómovej elektrárne Jaslovské Bohunice. Združenie vytvára platformu pre vzájomnú demokratickú výmenu názorov, pomáha členským obciam riešiť ich aktuálne problémy a prostredníctvom Regionálneho vzdelávacieho centra vykonáva poradenstvo a organizuje odborné vzdelávacie akcie v oblasti verejnej správy, miestneho a regionálneho rozvoja.

Zo sídiel mestského charakteru sú najvýznamnejšie väzby na Trnavu, vyššiu intenzitu postupne nadobúdajú aj ekonomické väzby na Senicu a Bratislavu ako sekundárne cieľové miesta dochádzky za prácou.

2.3 História obce a pamiatky

Historický vývoj

Najstaršie osídlenie na území obce je z neolitu, keď tu bolo sídlisko lengyelskej kultúry. Na Molpíre bolo v 6. – 5. stor. p.n.l. trácko-skýtske sídlisko, resp. halštatské hradisko, neskôr keltské sídlisko a osada vo veľkomoravskej dobe.

Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1256 pod názvom Solumus (názov odvodený podľa miestnych výrobcov smoly; so smolu sa spája aj povest' o obci). V 13. storočí obec patrila grófom z Pezinka a Svätého Jura, koncom 14. stor. hradu Korlátka a neskôr Ctiborovi zo Ctiboríc. V 14. storočí postavili hrad na ochranu malokarpatských priesmykov a obchodnej Českej cesty. Patril pezinko-svätojurským grófom, začiatkom 16. stor. Országhovcom, 1569 záložným a 1583 vlastníckym právom Krištofovi Ungvárovi, v 17. stor ho zdedili Erdődyovci, 1777 Pálffyovci. Stal sa strediskom panstva Smolenice, ktoré sa vyčlenilo z panstva Korlátka a Dobrá Voda. Panstvo okrem Smoleníc tvorili Horné Orešany, Jaslovce, Paderovce, Naháč, Lošonec, Igram, neskôr Boleráz a Smolenická Nová Ves. Za Rákócziho povstania bol hrad poškodený a spustol, preto sa sídlo panstva presunulo do kaštieľa.

Na prelome 15. a 16. storočia sa Smolenice stali zemepanským mestečkom s vlastným erbom, pečatou, stĺpom hanby (pranierom), dráhom a derešom. Boli ohradené stavaným múrom so strážnymi vežami s baštami, zbúraným až začiatkom 20. storočia. V 17. storočí Smolenice získali jarmočné právo, rozšírené r. 1719 a stali sa obchodným i remeselníckym

strediskom panstva. V obci sa konali týždenné trhy, výkladné a dobytie jarmoky. Začiatkom 18. storočia sa obec začala rozrastať aj za mestskými hradbami. Roku 1715 mala 2 mlyny, vinice a 98 daňovníkov, 1828 mala 182 domov a 1316 obyvateľov. Roku 1751 tu založili cech čižmári, 1782 krajčíri. Od 18. storočia sa rozšírila džbankárska a keramická výroba a fungoval tu pivovar. V roku 1744 gróf Juraj Erdődy vybudoval špitál, ktorý zanikol po roku 1777, neskôr, v polovici 19. storočia tu založili chudobinec.

Smolenická Nová Ves, od roku 1960 miestna časť obce Smolenice, je prvýkrát listinne doložená v roku 1363. Patrila trnavským klariskám v panstve Boleráz, koncom 18. stor. náboženskej základine a od roku 1814 panstvu Smolenice. V roku 1883 Pálffyovci v lokalite Majdán vybudovali chemickú továreň na výrobu kyseliny octovej. V obci bola aj pila a pivovar, ktorý fungoval až do 60. rokov 20. storočia. V 80. rokoch 19. storočia tu bol chov čistokrvných rás koní.

Významným impulzom rozvoja bolo vybudovanie železničnej trate Trnava-Kúty, slávnostne otvorenej v roku 1897. Plánovaná trať Pezinok-Smolenice sa však nerealizovala.

Hospodársky rozvoj obce po I. svetovej vojne urýchlilo založenie Smolenického úverového družstva, ktoré poskytovalo obyvateľom pôžičky. V roku 1925 sa začalo s budovaním výroby na náterové látky, z ktorej sa neskôr vyvinul podnik Chemolak.

V roku 1935 vzniklo rekreačné stredisko Škarbák (dnes Jahodník). V roku 1939 vznikol ďalší chemický podnik na výrobu čistiacich prostriedkov. Po roku 1945 sa rozšírili priemyselné podniky, prevádzka Západoslovenských kameňolomov a štrkopieskov a bolo založené JRD (1956). V roku 1979 bola k obci Smolenice administratívne pričlenená obec Lošonec, po roku 1990 sa opätovne osamostatnila.

Kultúrno-historické pamiatky

Najvýznamnejšou pamiatkou je Smolenický zámok, postavený na ruinách bývalého gotického hradu. Výstavba bola začatá v roku 1887 úpravou bašt, ktoré sa nadstavili a zastrešili. Z pôvodného hradu ostala časť vonkajšieho opevnenia s delovou baštou. S výstavbou hlavnej budovy začal nový majiteľ Jozef Pálffy st. až v roku 1911 podľa návrhu architekta Jozefa Huberta. Až do skončenia druhej svetovej vojny sa na stavbe nepokračovalo. V roku 1945 sa majiteľom zámku stal štát. Zámok bol dostavaný v roku 1953, keď ho do užívania prevzala Slovenská akadémia vied.

Významnou pamiatkou je Farský kostol Narodenia Panny Márie z rokov 1642-44. Kostol je postavený v štýle statického raného baroka s prvkami doznievajúcej renesancie. Cenný je hlavne renesančný mobiliár. Ďalší kostol sa nachádza v časti Smolenická Nová Ves – je pôvodne gotický, prestavaný v roku 1695 s renesančným opevnením. Pri kostole je jednopriestorová kaplnka z roku 1663.

Nad cintorínom sa nachádza hrobka Pálffyovcov z konca 19. storočia. V blízkosti je Kalvária, na ktorej bola v roku 1912 vybudovaná krížová cesta vrcholiaca kaplnkou. V obci a v jej chotári je viacero kaplniek – z roku 1715, kaplnka pri kostole z r. 1663, kaplnka vo viniciach z r. 1762. Významnou skulptúrnou pamiatkou je socha Piety, postavená pred kostolom začiatkom 18. stor.

Z 18. storočia pochádza klasicistická kúria rodiny Kollerovcov, v ktorej je v súčasnosti sídlo miestnej samosprávy.

Skulpturálne pamiatky reprezentuje socha Piety z 18. storočia v barokovom štýle (pred kostolom). Štvorhranný stĺp znázorňuje symboly mučenia a je zakončený hlavicou s krížom. V štýle vrcholného baroka v centre obce stojí stĺp hanby (pranier).

S obcou Smolenice sa spája meno vynálezcu padáka Štefana Baniča, ktorý tu má pomník a rodný dom s inštalovanou pamätnou tabuľou.

Archeologické pamiatky reprezentuje halštatské hradisko Molpír s rozlohou 12 ha, vyhlásené za národnú kultúrnu pamiatku. Významnú lokalitu zo staršej železnej doby vybudovala kalenderberská kultúra v polovici 7. stor. p.n.l. Po obvode ho chránilo opevnenie zo zemných valov. Vnútorne sa hradisko členilo na tri nádvorcia, z ktorých najvýznamnejšie bolo husto osídlené tretie nádvorie, kde sa odkryli početné zvyšky obydlí zrubovej konštrukcie. Hradisko zahŕňalo vyše 60 domov, kultové miesto, výrobné dielne a pece, pohrebisko s mnohými cennými nálezmi. Lokalita bola pre svoj kultúrny a historický význam vyhlásená za národnú kultúrnu pamiatku.

Tradície

V obci majú tradíciu ľudovomelecké remeslá a výšivkárstvo. Výšivky sa uplatňujú aj na tradičnom smolenickom kroji. Obec bola známa ochotníckym divadlom, prvé ochotnícke predstavenie sa uskutočnilo v roku 1901, činnosť ochotníckeho divadla bola obnovená v roku 1995.

2.4 Obyvateľstvo a demografická situácia

Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje socio-kultúrne, demografické a ekonomické procesy prebiehajúce na úrovni celej spoločnosti, no sčasti je aj odrazom postavenia obce v štruktúre osídlenia a lokálnych zmien.

Obec dlhodobo vykazuje kontinuálny a pomerne vyrovnaný rast počtu obyvateľov, situácia sa mení len v posledných rokoch. Počas 150-ročného obdobia počet obyvateľov stále stúpala, s výnimkou krátkych časových úsekov stagnácie, ktoré však netrvali viac ako jedno desaťročie. Len v období do roku 1880 a ďalej počas II. svetovej vojny došlo k výraznejšiemu úbytku obyvateľstva. Najvýraznejší rast nastáva medzi rokmi 1970 – 1980, keď sa v obci realizovala komplexná bytová výstavba vo forme viacpodlažných panelových domov a počet obyvateľov za desaťročie vzrástol o viac ako 40%. Rozvojovým impulzom bolo zaradenie obce medzi sídla s preferenciou rozvoja a expanzia podniku Chemolak. Po období rastu počtu obyvateľov však nastúpilo obdobie stagnácie (úbytok v roku 1991 je spôsobený odčlenením obce Lošonec). V posledných 5 rokoch počet obyvateľov začína mierne klesať.

Z hľadiska prognózovania budúceho demografického vývoja má vysokú výpovednú hodnotu index vitality, definovaný ako podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku k počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, násobený číslom 100. Tento ukazovateľ podľa údajov posledného sčítania ľudu dosahuje za celú obec hodnotu 109. Je výrazne

priaznivejší než index vitality za celý okres Trnava - 96,5 (21930 : 22736 – údaje z roku 2001), oproti roku 1991, keď mal hodnotu až 172, však výrazne poklesol a klesajúci trend naďalej pokračuje. Podľa všeobecnej interpretácie by hodnoty vyššie ako 100 mali zodpovedať dlhodobějšíemu výhľadu prirodzeného prírastku počtu obyvateľov, napriek tomu v poslednom období počet narodených v obci zaostáva za úmrtnosťou. Pre obnovenie prirodzeného prírastku existuje značný potenciál vďaka pomerne početnej populácii vo veku 20-40 rokov, ktorý je ale závislý od jej reprodukčného správania, zmien životného štýlu, sobášnosti a celkového zníženia spoločenskej prestíže manželstva – spoločným prejavom týchto faktorov je fenomén zadrživanej reprodukčnej vitality.

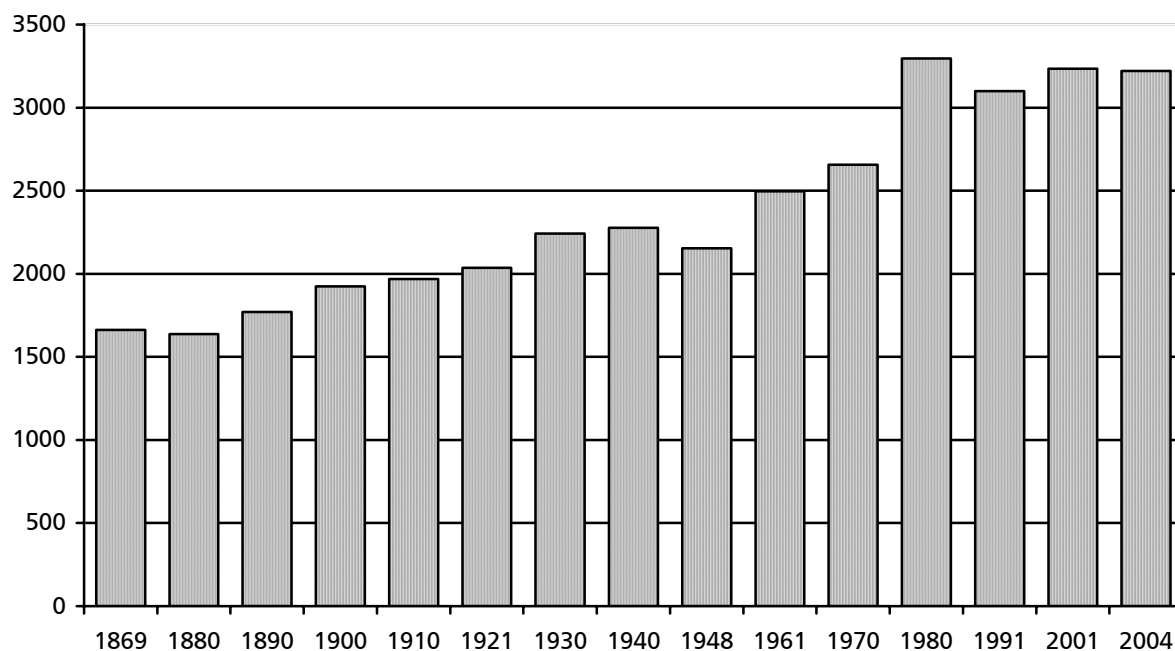
Zároveň sa prejavuje trend starnutia obyvateľstva. Pokiaľ v roku 2000 bol priemerný vek obyvateľov obce 35 rokov, za 4 roky sa zvýšil na 37 rokov.

Na rozdiel od reprodukčného vývoja sú migračné pohyby sú pre obec priaznivé. Podľa údajov z roku 2002 sa na trvalý pobyt v obci prihlásilo 138 obyvateľov, odhlásilo sa len 63 obyvateľov, to znamená, že obec vďaka pozitívnej migračnej bilancii získala 75 obyvateľov.

Z analýzy vyplýva, že v súčasnosti je možné uvažovať s rastom počtu obyvateľov len pri pokračovaní a ďalšom posilnení migrácie smerom do obce. V prípade naplnenia potenciálu prisťahovania nových obyvateľov, hlavne mladých rodín, by v budúcnosti mohlo dôjsť k postupnému zlepšeniu demografického profilu obce a zabezpečeniu stabilnejšej základne pre dlhodobý rast počtu obyvateľov prirodzenou menou.

Vývoj počtu obyvateľstva

Rok Sčítania obyv.	Smolenice	Smolenická Nová Ves	Spolu
1869	1220	443	1663
1880	1217	420	1637
1890	1328	443	1771
1900	1413	511	1924
1910	1469	500	1969
1921	1485	551	2036
1930	1660	582	2242
1940	1679	597	2276
1948	1553	600	2153
1961	2496	–	2496
1970	2656	–	2656
1980	3295	–	3295
1991	3155	–	3155
2001	2697	555	3234

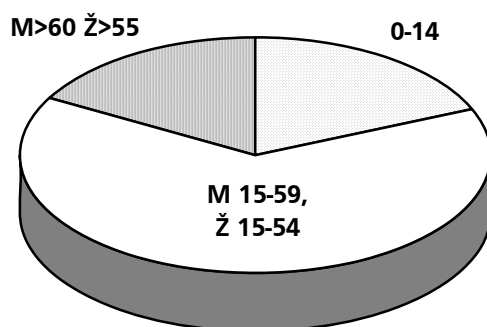
Rok (2000-2005)	počet obyvateľov	z toho deti do 14 r.	narodení	zosnulí
2000	3224	-	29	40
2001	3210 (3234*)	579	14	22
2002	3202	519	12	22
2003	3194	501	23	20
2004	3220	489	28	36
2005	-	-	23	29

Zdroj: údaje obce, * - údaj podľa Sčítania 2001

Skladba obyvateľov podľa vekových skupín

Skupiny	1980	1991	2001
Počet trvalo bývajúcich obyvateľov	3295	3099	3234
z toho muži	-	-	1556
z toho ženy	-	-	1678
Počet obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14)	781	883	597
Počet obyvateľov v produktívnom veku (M 15-59, Ž 15-54)	1830	1702	2064
Počet obyvateľov v poproduktívnom veku (M>60, Ž>55)	684	514	548

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 1980, 1991, 2001.

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001.

Obyvateľstvo je slovenskej národnosti. Slováci podľa údajov z roku 2001 tvoria 98,8% obyvateľov (abs. 3196 obyv.).

Z hľadiska náboženského vyznania je štruktúra obyvateľstva tiež homogénna. Až 87% všetkých obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi.

Podľa rodinnej charakteristiky patrí obec Smolenice medzi zmiešané obce, avšak s prevahou tradičných modelov fungovania rodiny nad modernými. Tradičný model sa prezentuje nadpriemerným podielom úplných rodín a podielom viacdenných rodín.

Skladba obyvateľov podľa vierovyznania

Vierovyznanie	rímskokatol. cirkev	evanjelická cirkev a.v.	iné, nezistené a bez vyznania
	2820	40	51

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001.

Rodinná charakteristika obce

Podiel na celku domácností	% úplných rodín	% neúplných rodín	% viacdenných rodín (3 a viac)	% spoločne bývajúcich domácností
	54,4	3,6	10,9	22,4

Zdroj: Atlas obcí Slovenska podľa rodinných a demografických charakteristík, 1996.

2.5 Trh práce a sociálna situácia

Dominantný hospodársky subjekt Chemolak, a.s. Smolenice a jeho dcérske spoločnosti predstavujú rozhodujúci podiel pracovných príležitostí v obci. Oproti obdobiu prelomu 80. a 90., keď podnik zamestnával až 1300 pracovníkov, však došlo k výraznej redukcii zamestnanosti. V súčasnosti podnik vytvára len asi 350-400 pracovných miest.

Napriek znižovaniu počtu pracovných príležitostí v obci nie je situácia v oblasti zamestnanosti kritická. Miera nezamestnanosti dosahuje v súčasnosti menej ako 10% pri počte asi 100 evidovaných nezamestnaných. Väčšina obyvateľov po redukcii počtu pracovných miest v obci nachádza prácu v priemyselných podnikoch a službách v meste Trnava, časť obyvateľov vzhľadom k existencii priameho spojenia verejnou dopravou dochádza za prácou do Bratislavy. Pracovníkov z obce zväžia podnikový spoj Volkswagen Bratislava. Po zahájení výroby v automobilovom závode v Trnave možno predpokladať postupné presmerovanie dochádzkových prúdov v prospech Trnavy.

V obci je okrem podniku Chemolak ďalších 400 pracovných miest, najmä vo verejných službách a v drobných komerčných prevádzkach obchodu a služieb. Väčší počet pracovníkov zamestnáva ešte miestny poľnohospodársky podnik (70 zam.), lesný závod (50 zam.) a Kongresové centrum SAV (30 zam.).

Vo verejných službách obce je asi 70-80 pracovných miest (obecný úrad, obecný podnik, školstvo, zdravotníctvo, kultúra). Podľa údajov z posledného sčítania z roku 2001 pracovalo vo verejnom sektore 663 obyvateľov, v súkromnom sektore 730 obyvateľov. V porovnaní s inými obcami je vyšší podiel zamestnancov verejného sektora, čo súvisí s koncentráciou občianskej vybavenosti v obci a tiež väčším počtom pracovných príležitostí v kongresovom centre SAV a lesnom podniku.

Výskyt sociálno–patologických javov je minimálny a nepredstavuje závažnejší problém. Klesá však záujem obyvateľov o veci verejné, čo je trend globálneho rozsahu. Podľa analýzy uskutočnenej počas tvorby rozvojovej stratégie v roku 1993 sa „obec Smolenice nachádza na nízkom stupni sebavedomia a panuje v nej značná dávka negativizmu“. Tieto postoje vyplývali zo zmeny spoločensko-ekonomických podmienok a nejasných životných perspektív obyvateľov po ukončení transformácie (obavy čiastočne potvrdil aj vývoj v kľúčovom miestnom podniku, takže obyvatelia už nemajú garancie získania zamestnania v mieste bydliska). V súčasnosti sebavedomie a priestorová identifikácia obyvateľov naznačuje schopnosť obnovy, je však skôr regionálne než lokálne zakotvená.

Obec Smolenice ešte začiatkom 90. rokov bola významným cieľom dochádzky za prácou (do obce za prácou dochádzalo viac ako 700 ľudí), v súčasnosti počet pracovných príležitostí nepokrýva potreby miestneho ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Napriek tomu aj predtým značná časť obyvateľov za prácou odchádzala mimo obec (v 90. rokoch asi 25%), vzhľadom k nízkej miere diverzity hospodárskej základne. V roku 2001 sa počet odchádzajúcich za prácou zvýšil na 637, čo je takmer 50% pracujúcich obyvateľov. Zo zvyšujúcej sa odkázanosti obyvateľov na dochádzanie za prácou mimo obec môžu vyplývať aj niektoré negatívne sociálne javy – uvoľňovanie väzieb na obec, znižovanie záujmu o dianie v obci a participáciu na ňom, až po hrozbu definitívneho odchodu obyvateľov.

2.6 Produkčné aktivity

Najvýznamnejším podnikateľským subjektom v obci je Chemolak a.s. Smolenice, tradičný výrobca náterových látok, nástrekových hmôt, lepidiel a syntetických živíc. Do roku 1989 mal postavenie monopolného výrobcu v danom odvetví. Podnik prekonal obdobie

ekonomickej transformácie, avšak pri čiastočnej redukcii výroby a zamestnanosti. V roku 1992 sa pretransformoval na akciovú spoločnosť a neskôr založil dcérske spoločnosti Chemolak Secent s.r.o. a Chemolak Autotrans s.r.o., ktoré zabezpečujú servis a údržbu technologických zariadení podniku, resp. kamiónovú prepravu.

V obci pôsobili aj priemyselné podniky lokálneho významu – výrobné družstvo Rozvoj, zamerané na výrobu kovových zariadení a výrobkov, píla. Po roku 1989 v obci nevznikli významnejšie nové podnikateľské prevádzky výrobného charakteru s výnimkou niekoľkých malých prevádzok (stavebná firma Špot, Uniservis-reklama) a remeselno-opravárenských služieb (autoservis, pneuservis, cyklo-servis, opravovňa motorových píl). V poslednom období sa rozvíja špecializovaná drevárska výroba (spracovanie dreva, výroba truhiel).

Poľnohospodársku výrobu realizuje miestne poľnohospodárske družstvo PD Smolenice. V rastlinnej výrobe sa špecializuje na pestovanie obilnín (asi na 70% výmery ornej pôdy), technických plodín, krmovín a zemiakov. Živočíšnu výrobu podnik realizuje v dvoch hospodárskych dvoroch – v HD Smolenická Nová Ves je chov hovädzieho dobytká a brojlerov, v HD Smolenice je chov moriek a králikov. Tretí hospodársky dvor, v súčasnosti bez živočíšnej výroby, prevádzkoval poľnohospodársky podnik so sídlom v Špačinciach.

V katastri sú menšie plochy ovocných sádov, ktoré sú z väčšej časti perspektívne delimitované na novú výstavbu.

Vzhľadom k vysokému podielu lesov na celkovej výmere katastra (takmer 60%), významná je hospodársky využívaná lesná produkcia – drevárska prvovýroba, na ktorú nadväzujú spracovateľské kapacity. V obci má sídlo oblastný lesný závod (Lesy SR š.p.), ktorý tu okrem administratívno-prevádzkovej budovy má stredisko mechanizácie (v centre obce) a stredisko drevárskej výroby (pri železnici).

Miestnu hospodársku základňu tvoria životaschopné podniky, stále sa však vyznačuje nízkym stupňom diverzifikácie. Na základe počtu ekonomických subjektov po prepočítaní na obyvateľa možno konštatovať, že ochota obyvateľov k podnikaniu je nízka, rovnako ako záujem etablovania nových podnikov v obci. V prípade vzniku nových závodov je potrebné prihliadať na záujmy ochrany prírody a najmä zachovania atraktivity územia z hľadiska rôznych druhov rekreácie.

2.7 Verejné a sociálne služby, zariadenia občianskej vybavenosti

V obci sú zastúpené všetky základné zariadenia sociálnej vybavenosti v oblasti školstva, zdravotníctva a verejnej správy. Z hľadiska priestorovej lokalizácie sú sústredené v centre obce, kde vytvárajú pomerne kompaktnú zónu vybavenosti.

V obci je plnoorganizovaná základná škola. Na základe zákona o prechode kompetencií na obec, mestá a VÚC prešla v roku 2002 zriaďovateľská funkcia z okresného úradu na obec a súčasne boli zlúčené ZŠ a MŠ Smolenice s MŠ Lošonec do jedného právneho subjektu ZŠ s MŠ Smolenice. V šk. roku 2005/06 mala ZŠ 381 žiakov organizovaných v 21 triedach a 4 oddeleniach školského klubu. Počet žiakov sústavne klesá – v šk. roku 2004/05 ZŠ

navštevovalo 411 žiakov a v šk. r. 2000/01 – 503, t.j. čo znamená pokles o 1/4 za päťročné obdobie. Aktuálny počet žiakov prihlásených do 1. ročníka (41) umožňuje otvorenie a efektívne prevádzkovanie 2 tried na ročník. Výučbu zabezpečuje 34 členov pedagogického zboru, z toho 28 učiteľov, 4 vychovávateľa. Väčšina žiakov (373) bola zapojená do záujmovej činnosti v rámci 18 záujmových krúžkov. V 7 triedach prebieha rozšírené vyučovanie cudzích jazykov. Škola organizuje plavecký výcvik, vzdelávanie v prírode, exkurzie a školské výlety, ako aj zber druhotných surovín. Žiaci sa zapájajú do vedomostných, umeleckých a športových súťaží (matematická, fyzikálna, geografická olympiáda, vybíjaná, futbal). Súčasťou vybavenia ZŠ je telocvičňa a školská jedáleň. V rámci projektu „Vráťme šport do škôl“ sa uskutočnila rekonštrukcia telocvične.

Predškolskú výchovu zabezpečujú dve zariadenia – štátna materská škola a súkromná materská škola Lienka. Štátnu materskú školu v šk. roku 2005/06 navštevovalo 65 detí v 3 oddeleniach (v šk. r. 2002/03 74 detí). Aplikuje metódy zážitkového učenia, organizuje akcie zamerané na tesnejšie spojenie školy s rodinou (spoločné výlety), zavádza výučbu cudzích jazykov – anglického a nemeckého jazyka. MŠ sa zapojila aj do projektu „Škola podporujúca zdravie“.

Súkromná materská škola Lienka je predškolské zariadenie rodinného typu aplikujúce princípy výchovy k prosociálnemu cíteniu. V obci funguje od roku 1995 a v šk. r. 2005/06 ju navštevovalo 35 detí. V letnom období organizuje prázdninový tábor s turisticko-rekreačným zameraním. Každoročne tiež organizuje vernisáž detských výtvarných prác na zámku. Od roku 2004 je MŠ zapojená do projektu sprostredkovania nemeckého jazyka deťom.

V obci sú 2 kostoly, pri ktorých sa nachádzajú cintoríny, v každej z dvoch miestnych častí. Je tu požiarna zbrojnica s primeraným vybavením (cisternové vozidlo CAS21). Požiarnu ochranu v súčasnosti zabezpečuje 85-členný dobrovoľný hasičský zbor. V štádiu prípravy je zriadenie sídla profesionálneho požiarného zboru.

V obci sú dva kultúrne domy – Kultúrny dom Smolenice (KD) s kapacitou 300 miest a knižnicou s 12 tis. zväzkami a Kultúrno-spoločenský dom Smolenická Nová Ves (KSD). Kino je mimo prevádzky, sála sa však využíva na spoločenské podujatia.

V obci je zdravotné stredisko s 5 ambulanciami (praktický, detský, ženský a zubný lekár, neurológ) a lekárnou, v nevyhovujúcich priestoroch. V roku 2003 bolo v obci zriadené stredisko rýchlej zdravotnej pomoci, neskôr presunuté do Horných Orešian. Zo sociálnych služieb obec zabezpečuje opatrovateľskú službu a roznášku stravy pre starších občanov.

Infraštruktúru pre športové aktivity poskytuje futbalový štadión. V jeho areáli sú okrem štandardného futbalového ihriska 2 tenisové kurty, ihrisko na nohejbal a volejbal. Areál má atraktívnu polohu pod Smolenickým zámkom.

Základnú obchodnú vybavenosť zabezpečuje 7 potravinárskych obchodov (COOP Jednota, M-market, KOMACO-CBA, Potraviny a domáce potreby Barco, Potraviny Kabanec, ovocie, zelenina, mäso-údeniny), obchody so spotrebným a priemyselným tovarom (obuv, odevy, textil – 2x, nábytok, železiarstvo, kvetinárstvo – 2x, PNS – 3x, stavebniny), prevádzky služieb (kaderníctvo, pedikúra-manikúra, kozmetický salón, krajčírstvo), poštový úrad

a expozitúry 3 bánk (VÚB, Slov. Sporiteľňa, Poštová banka). Zariadenia vybavenosti sú rozptýlené v centrálnej časti obce. V obci chýba nákupné stredisko a stredisko služieb, niektoré zariadenia sú koncentrované v kultúrnom dome (videopožičovňa, internetová kaviareň, Tipos).

Obzvlášť široká je ponuka pohostinských a reštauračných zariadení, vzhľadom k tomu, že obec je významným turistickým cieľom (Reštaurácia K-H, Havran Pub, Pizzeria Halenár, Internet cafe – KD, bufet a jedáleň Kumančík, bar / fitnes biliard Alibaba – KD, denný bar pod Molpírom, Ranč Neštich, pohostinstvo pod Havranom, zmrzlina). Napriek turistickému potenciálu je nedostatočná kapacita ubytovacích zariadení – v obci okrem zámku sú len možnosti ubytovania v chatkách a na súkromí (p. Kurinec, p. Kočan, Koliba), 2 penzióny (Penzión Horváth) majú len malú kapacitu bez ďalšieho vybavenia, chýba hotel alebo väčší penzión.

2.8 Kultúra a spoločenské dianie

Kultúrny a spoločenský život v obci je pestrý vďaka aktívnej činnosti viacerých spolkov a umeleckých súborov. V priebehu roka uskutočňujú spoločenské podujatia, niektoré z nich sú orientované nielen na miestnych obyvateľov, ale prilahujú aj značný počet návštevníkov z okolia. Všetky podujatia v obci organizačne zabezpečuje komisia kultúry, športu, školstva a sociálnych vecí. Obec finančne prispieva na kultúrne podujatia, záujem miestnych podnikateľov a dominantného podniku o sponzorstvo podujatí je však nízky.

Významnú úlohu v spoločenskom živote občanov Smoleníc zohráva cirkev. Miestna farnosť katolíckej cirkvi, zahŕňajúca aj obec Lošonec, vyvíja aktivity zamerané na viaceré cieľové skupiny. Pre deti a samostatne aj pre mládež pripravuje 1x týždenne detské sv. omše a nácvik spevu, v lete organizuje detský tábor. Dôchodcom poskytuje vo farskom stredisku 2x mesačne sálu na vytváranie vlastného programu. V rámci púte z Trnavy do Šaštína, ktorá sa koná každoročne v septembri, majú pútnici zastávku v KSD Smolenická Nová Ves.

Obec udržiava na medzinárodnej úrovni sporadické družobné styky s moravskou obcou Bulhary.

Umelecké súbory

- = Smolenické ochotnícke divadlo – založené v roku 1995, odvtedy odohralo 5 celovečerných a viacero príležitostných predstavení aj v susedných obciach. V repertoári má známe hry od klasických slovenských dramatikov (hra Kliatba od F. Urbánka, Páva od Timravy). Väčšinu členov ochotníckeho súboru tvorí stredoškolská mládež.
- = detský folklórny súbor Lienka – má v obci dlhoročnú tradíciu (založený v roku 1986), v súčasnosti pôsobí pri rovnomennej súkromnej MŠ. Vystupuje pri príležitosti „Sviatkov jari“, Medzinárodného dňa detí, dňa energetikov, okrem toho nacvičuje aj divadelné predstavenia. Pri vystúpeniach používa pravý smolenický kroj.

Kultúrne podujatia

V oblasti kultúry a spoločenského života sa konajú viaceré akcie (pravidelné každoročné podujatia, resp. podujatia, ktoré sa uskutočnili v roku 2005):

- = ples obecného úradu (február)
- = stavenie mája, vystúpenie folklórnej skupiny Lipka, detí MŠ a speváckeho zboru dôchodcov (máj)
- = oslava Dňa matiek – program pripravujú deti z MŠ (máj)
- = „Cesta rozprávkovým lesom“ – súťažné podujatie pre deti (jún)
- = podujatie „Hej pod Smolenickým zámkom“ – jarmok s národopisnými slávnosťami a vystúpením folklórnych súborov (august)
- = posedenie pri vatre SNP/ posedenie pri hudbe spojené s rozlúčkou s prázdninami (august)
- = 1. celoslovenská súťaž Heligónkarov (september)
- = Mikulášske popoludnie s koncertom súboru Májovanka
- = predvianočné pečenie oblátok s kultúrnym programom a vianočnou kapustnicou
- = silvestrovský ohňostroj a víťanie Nového roka

Miestne športové organizácie a aktivity

V priestoroch telocvične ZŠ sa pravidelne 2x týždenne poriada cvičenie pre ženy s prvkami jogy a zdravotných cvičení. Klub kórejského bojového umenia Taekwon-do, pôsobí v obci od roku 2002, má 24 členov, ktorí sa schádzajú na tréningoch 2x týždenne.

Organizovaný šport reprezentujú viaceré oddiely TJ Chemolak Smolenice, v súčasnosti premenované na Miestny športový klub (MŠK). Hlavné futbalové mužstvo (A-družstvo) hrá v V. lige. Okrem toho má futbalové B-družstvo (prepožičané obci Trstín) a družstvá dorastencov a žiakov. V obci je šachový oddiel, založený v roku 1984. Obec oddielu poskytuje hraciu miestnosť v kultúrnom dome. Od roku 1979 v obci pôsobí cyklistický oddiel. Športová výchova sa orientuje na cestnú cyklistiku a v poslednom období aj na cyklokros. Ďalšími športovými oddielmi sú karate a nohejbal. Na pôde ZŠ trénuje Klub biatlonu, pravidelne sa uskutočňuje súťaž v biatlone o pohár starostky obce.

V obci je viacero amatérskych horolezcov, ktorí trénujú na cvičných skalných stenách v okolí.

Miestne spolky a združenia

- = Poľovnícke združenie Driny – organizuje poľovačky na diviačiu zver, starostlivosť o poľovné revíry s celkovou výmerou 2465 ha s nasadenou jeleňou, muflóniou, diviačou a danielou zverou. Prispieva aj k spoločenskému životu organizovaním plesov.
- = Dobrovoľný hasičský zbor – má 85 členov, z toho 10 žien. Okrem plnenia

povinností pri požiarnej ochrane sa venuje výchove mladých hasičov, má požiarne družstvá mužov a družstvá dorastu (chlapčenské a dievčenské). Zúčastňuje sa pohárových súťaží a organizuje previerky pripravenosti. Podieľa sa aj na spoločenskom živote, ročne usporadúva 2–3 zábavy.

- = Klub dôchodcov – v roku 2005 mal 366 členov. Organizuje rekreačné pobyty v prírode, zájazdy na divadelné predstavenia, na výstavy kvetov. Členovia klubu dôchodcov pomáhajú formou brigád pri čistení okolia kostolov, kaplniek, cintorínov a kalvárie. Pri klube dôchodcov pôsobí spevácka skupina, ktorá účinkuje na rôznych akciách.
- = Jednota dôchodcov Slovenska – miestna organizácia má v obci 16 členov, organizuje pravidelné stretnutia 1x mesačne, burzu ošatenia, besedy so známymi osobnosťami (M. Bubán) a lektormi prednášajúcimi na témy o problémoch ľudí dôchodkového veku.
- = Slovenský zväz záhradkárov – zväz má asi 80 členov, v obci je záhradkárska osada. Záhradkári každoročne poriadajú (v mesiacoch september alebo október) výstavu zeleniny, ovocia a výšiviek, niekedy spojenú so súťažami (súťaž o najkrajšie jablko). V jarňých mesiacoch vyhlasujú tradičnú ochutnávku vín, spolu s predajom medovníčkov (uskutočnilo sa už 15 ročníkov).
- = eRko – hnutie kresťanských spoločenstiev detí – organizuje akcie pre deti zamerané na priblíženie cirkvi deťom zážitkami, športové zápasy vo futbale a vybíjanej, detský letný tábor

2.9 Cestovný ruch a rekreácia

Podmienky pre rozvoj rekreácie a súčasné rekreačné využitie územia

V obci a jej chotári sa nachádza veľké množstvo významných kultúrnych a prírodných pozoruhodností, ktoré predstavujú značný potenciál rozvoja cestovného ruchu a rekreácie.

Infraštruktúra cestovného ruchu je vybudovaná na nadpriemernej úrovni. Sú tu viaceré rekreačné zariadenia regionálneho a nadregionálneho významu. Rekreačný profil obce je zameraný predovšetkým na letnú turistiku, v rámci tohto zamerania je infraštruktúra cestovného ruchu značne diverzifikovaná. Sú tu možnosti krátkodobej i dlhodobej rekreácie, viazanej rekreácie (kongresový cestovný ruch, organizované podujatia, školské výlety) i voľnej rekreácie (individuálna turistika). Kataster obce a jej okolie poskytuje mnoho možností pre pešiu turistiku, cykloturistiku i náročné adrenalínové športy.

V zimnom období možno početné turistické trasy využiť na beh na lyžiach, lúky v podhorí sú vhodné na sánkovanie, prípadne nenáročné lyžovanie.

Zastúpené sú atrakcie viazané na prírodné i kultúrno-historické charakteristiky obce. Pre rozvoj cestovného ruchu majú značný význam aj kultúrne podujatia, zvlášť tie, ktoré presahujú miestny význam.

Atrakcie kultúrno-historického rázu a ich využitie v cestovnom ruchu

- = Smolenický zámok – priestory zámku slúžia prednostne pre akcie Slovenskej akadémie vied, ale voľná ubytovacia kapacita sa prenajíma i cudzím organizáciám s prioritou pre štátne organizácie, ministerstvá a vysoké školy. Počas letných prázdnin sa zariadenie využíva na rekreačné týždenné pobyty pre pracovníkov SAV a iné organizácie. Pre verejnosť je zámok otvorený v letných mesiacoch júl-august, kedy sú zabezpečené prehliadky zámku s odborným výkladom sprievodcu. Prístup na zámok je aj počas spoločenských podujatí (Cesta rozprávkovým lesom, jarmok).
- = pamiatky späté so životom Š. Baniča – v časti Smolenice-Neštich je rodisko Štefana Baniča, vynálezcu padáka; na rodnom dome je inštalovaná pamätná tabuľa, na cintoríne je jeho náhrobník v tvare padáka
- = Múzeum – v obci je múzeum, situované v budove starej fary. Sú tu expozície nálezov z halštattského hradiska Molpír, expozície starých kníh (asi 1500 zväzkov) zo 17.-19. storočia z farskej knižnice. Ďalšie expozície sú venované vynálezovi padáka Š. Baničovi, regionálnemu historikovi Š. Jastrabíkovi, ďalej je tu zdokumentovaná fauna a flóra okolia Smoleníc, ako aj etnografia a história obce v obrazoch.
- = ďalšie historické pamiatky obce (kostoly, kalvária, pranier) – uvedené v kapitole 2.3 História obce

Atrakcie prírodného rázu využívané v cestovnom ruchu

- = park a lúka pod zámkom – predstavuje voľnú krajinársku kompozíciu na princípoch tzv. anglického parku. Je vhodným a využívaným miestom na prechádzky a pre spoločenské podujatia (Cesta rozprávkovým lesom, jarmok).
- = jaskyňa Driny – nachádza sa asi 1,5 km od obce a je to jediná pre verejnosť sprístupnená jaskyňa v Malých Karpatoch, je v prevádzke od apríla do októbra
- = masív Malých Karpát s vrchmi Záruby a Veterlín – vyhlásená národná prírodná rezervácia Záruby, vrch Záruby je najvyšším vrchom Malých Karpát s výhľadmi na Bukovskú panvu s obcou Buková a Českou cestou a na Smolenický zámok, v južnej časti svahu je Zárubská veža s vhodnými cvičnými horolezeckými terénmi, lezecké terény sú aj na Havranej skale vo východnej časti masívu Zárub. Pod vrcholom Zárub je štartovacie miesto pre paragliding.
- = dolina Hlboče – dolina kaňonovitého charakteru dlhá 1 km, vyhlásená národná prírodná rezervácia, vedie ňou náučný chodník Smolenický kras. V hornej časti doliny Hlboče je jediný vodopád v Malých Karpatoch.

Materiálno-technická báza a infraštruktúra cestovného ruchu

- = vyznačené cykloturistické trasy – obcou prechádza Malokarpatská cykloturistická magistrála so značkovými trasami vedenými po ceste II. triedy. V katastri obce Smolenice sú dve odbočky do Malých Karpát, ktoré sa ďalej rozvetvujú (údolím Parnej, cez Malé Karpaty). Cyklotrasy umožňujú prechod pohorím Malé Karpaty cez sedlo pod Čiernou Skalou s pokračovaním na Plavecký Mikuláš a Záhorie. Možnosti

- pre pešiu turistiku zahŕňajú široký výber trás od nenáročných krátkych trás vhodných pre rodinné výlety až po náročné vrcholové výstupy s prevýšením 500 m.
- = značkovanie pešie turistické trasy – v okolí Smoleníc je v rámci Malých Karpát veľmi hustá sieť značkovaných turistických trás so 4 východiskami: Jahodník, Smolenice – centrum, Smolenický zámok a železničná stanica. Viacero turistických trás sprístupňuje atraktívne prírodné prostredie Smolenického krasu, Štefánikova magistrála vedie po vrcholových častiach pohoria. Na značkovaných turistických trasách sú vybudované odpočívadlá a rázcestníky.
 - = náučný chodník Smolenický kras – prechádza územím NKP hradiska Molpír a pokračuje cez NPR Dolina Hlboče. Ilustrované informačné tabule poskytujú mnoho informácií o histórii, vegetácii, zveri, vtákoch a pod. Nástup na náučný chodník je v Smoleniciach pri kostole alebo na Jahodníku. Trasa má dĺžku 7,5 km a vzhľadom na terénnu nenáročnosť je vhodná obzvlášť na rodinné a školské výlety.
 - = reštauračné a ubytovacie zariadenia: reštaurácia K+H (kapacita 45 miest),
 - = Kongresové centrum SAV – okrem ubytovacích kapacít je dôležitým centrom kongresového cestovného ruchu. SAV a iné inštitúcie tu organizujú konferencie, sympóziá, odborné semináre a iné vzdelávacie podujatia. V zámku sú ubytovacie priestory s kapacitou 85 lôžok, veľká zasadacia miestnosť s kapacitou 100 miest, 4 menšie rokovacie miestnosti, salóny a reštauračné priestory s kapacitou 64 miest. Obec môže profitovať z rozvoja kongresového cestovného ruchu, v rámci ktorého jeho účastníci môžu využívať aj komerčné ubytovacie a stravovacie kapacity a ďalšie atrakcie v obci.
 - = Rekreačná oblasť Jahodník – (pôvodný miestny názov Škarbák) sa nachádza 1,5 km na severozápad od obce; sú tu podnikové rekreačné zariadenia a chaty s prenajímateľnou kapacitou 108 lôžok, verejné táborsisko, kúpalisko, reštaurácia, bufet, vináreň Driny. V priestoroch zariadenia je viacúčelové ihrisko pre loptové hry, sauna, vodoliečba, solárium, regeneračné masáže. Jahodník je východiskom značkovaných turistických trás na Čiernu Skalu (žltá zn.) a Záruby (zelená zn.) a vedie odtiaľto prístupový chodník k jaskyni Driny. V blízkosti je ďalšie rekreačné stredisko Záruby s možnosťou ubytovania v chatkách s kapacitou 80 lôžok.

Podujatia regionálneho významu

- = Podujatie „S Bezkou do Karpát“ – pre peších turistov a cykloturistov, má 25-ročnú tradíciu, je zaradené do Oblastného turistického kalendára Malé Karpaty.
- = Podujatie „Hej pod Smolenickým zámkom“ – od roku 1993 sa každoročne v poslednej augustovej dekáde koná trojdňové podujatie „Hej pod Smolenickým zámkom“, ktoré tvorí: (1) jarmok s predajom ľudovomeleckých výrobkov, (2) národopisné slávnosti – vystúpenia folklórnych skupín v prírodnom amfiteátri, tradičné atrakcie ako napr. jazdy na kočoch – aj pre návštevníkov a (3) zámocký koncert na nádvorí Smolenického zámku
- = „Cesta rozprávkovým lesom“ – podujatie regionálneho významu sa koná

každoročne pri príležitosti Medzinárodného dňa detí v lesoparku pod Smolenickým zámkom v spolupráci s KC SAV Smolenice. Pre deti sú pripravené súťažné atrakcie a stretnutia s rozprávkovými bytosťami. V posledných rokoch účasť na podujatí presiahla 3000 návštevníkov.

Aktivity a atrakcie z hľadiska cestovného ruchu v okolí

- = zrúcanina hradu Ostrý Kameň – pôvodný strážny hrad v masíve vrchu Záruby
- = hrad Červený Kameň nad obcou Píla – nedávno kompletne rekonštruovaný rozsiahly hrad s hradným areálom, národná kultúrna pamiatka, v priebehu roka sa tu koná mnoho podujatí, verejne prístupné expozície
- = zrúcanina hradu Plaveč – ruina hradu na kopci nad Plaveckým Podhradím
- = vodná nádrž Buková–Hrudky – v prevádzke od roku 1966, s rekreačným strediskom a verejným táboriskom, vodná nádrž s rozlohou 36 ha sa využíva na kúpanie a vodné športy vzhľadom na dobrú kvalitu vody
- = vodná nádrž Boleráz – s plochou 88 ha, uvedená do prevádzky v r. 1966, využitie pre športový rybolov, v blízkosti je turistická ubytovňa
- = letné kúpalisko Majdán – v osade pri obci Lošonec, v údolí potoka Orešianka
- = Malokarpatská vínna cesta – región cestovného ruchu, ktorí vytvorili mestá a obce východného úpätia Malých Karpát od Bratislavy po Smolenice s cieľom podporiť rozvoj poznávacieho cestovného ruchu, zameraného najmä na aktivity súvisiace s vinohradníckou a vinárskou tradíciou
- = ľudové domy – v Horných Orešanoch (a v ďalších okolitých obciach) sa zachovali časti zástavby tradičných ľudových domov z nepálených tehál s ľudovými nástennými maľbami
- = kaštieľ s parkom v Dolnej Krupej – významná klasicistická pamiatka obklopená rozsiahlym anglickým parkom

2.10 Bytový fond

Bytový fond sa sústreďuje prevažne v tradičných rodinných domoch, ale významnou mierou sú zastúpené aj bytové domy, v ktorých je spolu 7 % bytov. 3-4 podlažné bytové domy, vybudované panelovou technológiou, ako aj novšie murované objekty, sú sústredené v južnej časti obce, na uliciach Komenského a Štúrova.

Pri porovnaní s priemernými ukazovateľmi štandardu bývania okresu Trnava sa zistilo, že bytový fond v obci Smolenice sa vyznačuje nižším plošným štandardom, najmä z hľadiska kritérií veľkosti obytnej plochy, počtu obytných miestností a počtu osôb na 1 obytnú miestnosť. To je spôsobené vyšším podielom bytov v bytových domoch než v iných vidieckych obciach. Kvalita bývania napriek nižším plošným výmerám nezaostáva za okresným priemerom, čo dokladajú ukazovatele vybavenia bytov kúpeľnou, ústredným kúrením.

Podiel neobývaných bytov je mimoriadne vysoký a predstavuje 17,7% z celkového počtu bytov. Vzhľadom k rekreačným funkciám obce sa však značná časť týchto bytov využíva pre chalupárske účely, bez vyčlenenia z bytového fondu. Len menšiu časť neobývaných bytov predstavujú skutočne nevyužívané alebo schátrané objekty. Predpokladá sa, že postupná delimitácia bytového fondu pre individuálnu rekreáciu bude pokračovať aj v budúcich rokoch. To sa týka najmä starších objektov, ktoré nie je možné prispôbiť moderným štandardom bývania.

Počet domov a bytov

domy spolu	806
trvale obývané domy	627
z toho rodinné domy	579
neobývané domy	178
byty spolu	1166
trvale obývané byty spolu	959
z toho v rodinných domoch	587
neobývané byty spolu	207

Štandard bytov a úroveň bývania

priemerný počet trvale bývajúcich osôb na 1 trvale obývaný byt	3,32
priemerný počet m ² obytnej plochy na 1 trvale obývaný byt	64,00
priemerný počet obytných miestností na 1 trvale obývaný byt	3,43
priemerný počet trvale bývajúcich osôb na 1 obytnú miestnosť	0,97
priemerný počet m ² obytnej plochy na osobu	19,3
podiel trvale obývaných bytov s 3+ obytnými miestnosťami	80,8%
podiel trvale obývaných bytov vybavených ústredným kúrením	71,5%
podiel trvale obývaných bytov vybavených kúpeľňou alebo sprch. kútom	91,9%

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

V obci sa udržiava záujem o nové stavebné pozemky na výstavbu rodinných domov. Intenzitu individuálnej bytovej výstavby dokumentuje počet vydaných stavebných povolení (23 za rok 2005, 24 za rok 2004, 26 za rok 2003). Podľa údajov za posledné roky je trend novej výstavby stabilizovaný a mierne rastie.

Atraktívna poloha prostredia s vysokými krajinnými a kultúrno-historickými hodnotami prináša obci perspektívu stať sa dôležitou cieľovou lokalitou prisťahovania nových obyvateľov, zvlášť vyšších príjmových skupín. Rozhodujúcimi faktormi, od ktorých závisí atraktivnosť lokality pre bývanie, sú dobré dopravné spojenie, vybudovaná infraštruktúra, kvalita životného prostredia, možnosť bývania vo vlastnom rodinnom dome.

Obec pre miestnych obyvateľov, s osobitým zreteľom na mladé rodiny, realizuje výstavbu bytových domov – v posledných rokoch bolo odovzdaných spolu 46 bytov v 3 nových bytových domoch. Uvažuje sa s otvorením nových lokalít pre individuálnu bytovú výstavbu (lokality Pod zámkom, Komenského, Jahodnícka, Na lúkach, Sväté studne, Za

bránou, Pivovarská). Vymedzenie vhodných plôch pre výstavbu rodinných domov bude predmetom riešenia územného plánu obce, resp. aktualizácie jestvujúcej dokumentácie.

2.11 Príroda a životné prostredie

V katastri obce sa v rámci pohoria Malé Karpaty koncentrujú významné prírodné a krajinárske hodnoty. Malé Karpaty sú od roku 1976 vyhlásené za Chránenú krajinnú oblasť (CHKO) na ploche 65500 ha. Sú dôležitým pilierom ekologickej stability pre široké okolie, najmä vo vzťahu k odlesnenej Trnavskej pahorkatine. Rastlinstvo pohoria reprezentuje panónsku kvetenu a cenné porasty dubových bučín. V rámci CHKO Malé Karpaty sú na území obce viaceré maloplošné chránené územia. Národná prírodná rezervácia (NPR) dolina Hlboče má celkovú výmeru 123 ha; v kaňonovitej doline sa chránia zachované lesné spoločenstvá na horninách s krasovými prejavmi a viacerých druhov sucho a teplomilnej flóry a fauny. NPR Záruby bola vyhlásená v roku 1984 na ochranu komplexu lesných a stepných spoločenstiev s výskytom chránených druhov rastlín a živočíchov. V rámci Smolenickej krasovej oblasti sa nachádza Jaskyňa Driny, vyhlásená v roku 1972 za chránený prírodný výtvor s ochranným pásmom lesa v rozlohe 238 ha. Ako chránený prírodný výtvor sú na území obce evidované tiež lokality Čertov žlab a Všivavec.

V roku 2005 bolo v zmysle požiadaviek Európskej komisie vyhlásené Chránené vtáčie územie Malé Karpaty, s ochranou hniezdisk viacerých chránených druhov vtákov.

V obci je stará lipová alej vysadená v 17. storočí, lemujúca cestu ku kostolu. Najstaršia a najmohutnejšia lipa je evidovaná ako chránený strom. Významné krajinárske hodnoty predstavuje historický park okolo zámku, chránená prírodná pamiatka.

Vzhľadom k vysokému podielu lesných plôch sa územie vyznačuje vysokou mierou biodiverzity a ekologickej stability. Je významným faktorom zvyšujúcim ekologickú stabilitu aj vo vzťahu k okolitej, prevažne odlesnenej pahorkatine.

Z hľadiska čistoty ovzdušia územie okolia Trnavy nepatrí k zaťaženým oblastiam. Vzhľadom k tomu, že vo vzdialenosti do 20 km od obce sa nenachádzajú žiadne mestské sídla, je úroveň transportovaného priemyselného znečistenia nízka. Miestnym znečisťovateľom malého rozsahu je podnik Chemolak s chemickou výrobou, ktorý však v poslednom období uskutočnil opatrenia na ekologizáciu výroby. V blízkosti sa ešte nachádza závod na spracovanie škrobu v Boleráze.

Hlavnou príčinou znečistenia vody a pôdy v oblasti Trnavskej pahorkatiny je intenzívne poľnohospodárstvo, situácia sa však v poslednom období zlepšuje vďaka zníženiu objemu používaných chemických prostriedkov a hnojív. Rizikovým faktorom sú nedobudované kanalizačné systémy obcí (nebezpečie prenikania odpadových vôd zo žump do pôdy). V dôsledku úplného odlesnenia Trnavskej pahorkatiny a absencie bariér vzdušného prúdenia je orná pôda nadmerne postihnutá veternou eróziou.

2.12 Technická infraštruktúra

Zásobovanie pitnou vodou je zabezpečené z verejného vodovodu, ktorý je vybudovaný v celej obci Smolenice s napojením takmer 100% domácností. Obecný vodovod je napojený na miestne zdroje vody v štyroch lokalitách. Akumuláciu pitnej vody zabezpečuje vodojem v časti Smolenická Nová Ves.

Kanalizácia je vybudovaná v centrálnej časti obce a na sídlisku. Kanalizácia pokrýva asi 1/3 zastavaného územia, vzhľadom k jej vedeniu v častiach s najintenzívnejšou zástavbou, sú na kanalizáciu napojené 2/3 domácností. Ostatné domácnosti odvádzajú odpadové vody do domových žúmp. Obecná kanalizácia ústi do čistiarne odpadových vôd v závode Chemolak, ktorá primárne slúži na čistenie priemyselných odpadových vôd. Ako recipient sa využíva Smolenický potok. V súčasnosti regionálna vodárenská spoločnosť pripravuje projekt výstavby integrovaného kanalizačného systému, vrátane výstavby novej ČOV v Zelenči.

Celé zastavané územie obce je zásobované zemným plynom z miestnych strednotlakových plynovodov. Územím obce tiež prechádzajú dve trasy tranzitných plynovodov s veľmi vysokým tlakom, z čoho vyplývajú isté obmedzenia pre výstavbu a iné činnosti vo vnútri ochranných a bezpečnostných pásiem.

Zásobovanie elektrickou energiou je riešené vonkajšími vedeniami vysokého napätia – 22 kV odbočujúcimi z kmeňového vedenia. Nízkonapäťová sieť v obci je zásobovaná prostredníctvom 9 distribučných transformačných staníc.

V časti obce sú vybudované systémy centrálného vykurovania. Na centrálny zdroj tepla sú napojené bytové domy (spolu viac ako 300 b.j.) a niektoré zariadenia občianskej vybavenosti. Miestna výhrevňa využíva ako palivo zemný plyn.

Úroveň technickej infraštruktúry možno síce v porovnaní s okolitými obcami hodnotiť ako nadpriemernú, sú však potrebné ďalšie investície. Po dobudovaní kanalizácie sa vyhliadky obce pre ďalší rozvoj podstatne zlepšia.

2.13 Dopravná infraštruktúra

Obec Smolenice má veľmi výhodnú polohu voči hlavným dopravným koridorom nadregionálneho až medzinárodného významu.

V blízkosti obce vedie kombinovaný cestný a železničný koridor, spájajúci Podunajskú nížinu so Záhorím, s pokračovaním ďalej do Českej republiky. Jeho súčasťou je elektrifikovaná železničná trať č. 363 Trnava – Senica – Kúty, so stanicou v Smoleniciach. V paralelnom koridore vedie štátna cesta I. triedy č. I/51 Trnava – Senica – Hodonín.

V kolom smere sa na ňu napája cesta II. triedy č. 502 Bratislava – Trstín – Vrbové, spájajúca obce malokarpatského sídelného pásu. Táto cesta súčasne tvorí hlavnú dopravnú os obce Smolenice – vedie zastavaným územím obce až v dĺžke 5,5 km. Z toho okrem výhod priameho dopravného napojenia vyplývajú problémy zvýšeného zaťaženia obytného územia hlukom a splodinami, ako aj väčší počet miest potenciálnych kolízií s pešou

a cyklistickou dopravou.

Spojenie s okolitými obcami zabezpečujú kratšie spojnice ciest III. triedy, ktoré sa napájajú na cestu II. triedy. Ide o cesty č. III/05127 Smolenice – Boleráz a č. III/50211 Smolenice – Lošonec – Horné Orešany.

Na území obce je viacero značkových cykloturistických trás. Hlavná trasa (malokarpatská cyklomagistrála) vedie v trase cesty II. triedy, spoločne s automobilovou dopravou (bez priestorového oddelenia), čo znižuje atraktivnosť a bezpečnosť cyklotrasy. Z tejto cyklotrasy sa odpája viacero bočných trás do okolitých údolí.

Chodníky sú v obci vybudované pozdĺž takmer celého prieľahu cesty II. triedy zastavaným územím, v niektorých úsekoch však v nevyhovujúcej kvalite a/alebo šírke.

Dopravné ciele v širokom okolí sú dobre pokryté linkami SAD a spojmi osobnej železničnej dopravy. Autobusy premávajú na diaľkových linkách: Bratislava–Smolenice–Myjava, Bratislava–Smolenice–Chtelnica a prímestských linkách: Trnava–Smolenice, Piešťany–Chtelnica–Smolenice. Železničné spoje premávajú na tratiach Trnava-Smolenice-Kúty a ďalej do ČR. Spolu na všetkých linkách a tratiach denne premáva viac ako 60 párov spojov.

2.14 Štruktúra a činnosť miestnej samosprávy, komunikácia s verejnosťou

Vo funkčnom období 2002–2006 má obecné zastupiteľstvo 11 členov. Schôdze sa konajú spravidla 1x za mesiac. Vo vzťahu k obecnému zastupiteľstvu plnia poradnú funkciu štyri odborné komisie:

- = komisia kultúry, športu, školstva a sociálnych vecí
- = komisia výstavby a životného prostredia
- = finančná komisia
- = obchodná komisia

V obci je okrem obecného úradu aj sídlo matričného úradu a od roku 2003, po prechode kompetencií zo štátnej správy, aj sídlom stavebného úradu. Administratívne činnosti miestnych úradov zabezpečuje spolu 14 zamestnancov.

Komunikácia s obyvateľmi sa uskutočňuje prostredníctvom obecného rozhlasu. Výročný súhrn informácií o dianí a živote v obci sprostredkúva tlačený občasník s názvom Smolenický spravodaj, vydávaný je s ročnou periodicitou od roku 1998. Obec má od roku 2006 vlastnú internetovú prezentáciu (www.smolenice.com), okrem toho informácie o obci poskytujú aj neoficiálne stránky iných subjektov. Miestna internetová komunita vyvíja aktivity prostredníctvom stránky www.smolenice.net. Pre prezentačné a propagačné účely obec používa farebný prospekt a film "Smolenice a okolie" (zrealizované v roku 2003).

V nadväznosti na Smolenický jarmok obec v spolupráci s Ateliérom Domova každoročne vyhlasuje súťaž „Krajšie Smolenice“, do ktorej sa môžu zapojiť obyvatelia inšpiratívnymi príkladmi architektúry zrekonštruovaných rodinných domov a zhodnotenia prostredia ulice so zameraním na záhradné úpravy – predzáhradky.

Rozvoj obce je usmerňovaný koncepcne, na základe plánovacích dokumentov (podrobnejšie v kap. 1.3).

2.15 Majetková a rozpočtová situácia obce

Realizáciou koncepcie fiškálnej decentralizácie samospráv sa od roku 2005 výrazne zmenilo financovanie obcí. Reforma priniesla prechod od poskytovania dotácií samospráve zo štátneho rozpočtu k financovaniu kompetencií prostredníctvom daňových príjmov. Nový systém financovania prináša väčšiu voľnosť pri nakladaní s financiami v obecnom rozpočte, no súčasne kladie väčšie nároky na finančné riadenie obce. Doterajší systém delby prostriedkov podľa počtu obyvateľov ako jediného kritéria nahradil systém 4 kritérií pre určenie podielu obce na výnose dane z príjmov. Obce ďalej získali výrazne vyššie právomoci pri určovaní sadzieb dane z nehnuteľností.

Rozpočtové príjmy, bez započítania mimoriadnych grantov a úverov (zo ŠFRB) boli v roku 2004 vo výške 17,5 mil. Sk, po ich zohľadnení stúplo plnenie príjmov na 280% pôvodného rozpočtu. Na ďalšie roky sa počíta s medziročným rastom príjmov asi o 7%.

V roku 2004 hospodárila obec Smolenice s vyrovnaným rozpočtom, po započítaní získaného úveru zo ŠFRB a preinvestovaných nákladov bol vykázaný dočasný schodok 4,8 mil. Sk.

Aj po získaní dlhodobého úveru zo ŠFRB je úverové zaťaženie obce primerané možnostiam plnenia úverových záväzkov.

V štruktúre príjmov rozpočtu na rok 2004 tvoria rozhodujúcu časť podielové dane a daň z nehnuteľností (spolu až 56%). Špecifickým rozpočtovým príjmom je kompenzácia za umiestnenie jadrového zariadenia (AE Jaslovské Bohunice) vo výške 579 tis. Sk určená na rozvoj životného prostredia.

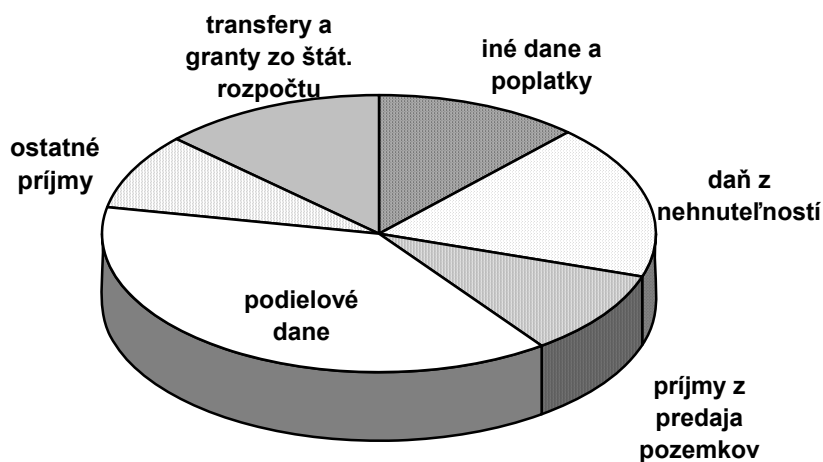
Dôležitým ukazovateľom vitality hospodárstva obce je pomer vlastných zdrojov (daň z nehnuteľností, miestne poplatky, príjmy z predaja a prenájmu majetku) k cudzím zdrojom (transfery zo štátneho rozpočtu, granty, úvery). Podľa rozpočtu na rok 2004 je podiel cudzích zdrojov 60% (v prípade započítania prostriedkov zo ŠFRB by tento podiel stúpil na 85%).

Značný podiel výdavkov sa vykladá na zabezpečovanie verejnoprospešných služieb a verejnej administratívy (spolu 41%). Významné, aspoň v porovnaní s inými obcami, sú výdavky na kultúru, šport a činnosť organizácií (11% výdavkov). Kapitálové výdavky predstavovali 29% všetkých výdavkov (bez započítania výstavby bytových domov).

Z uvedenej analýzy vyplýva, že obecný rozpočet poskytuje určitý priestor pre financovanie rozvojových zámerov. Je však potrebné uchádzať sa aj o získanie externých zdrojov – súkromných investícií, grantov a príspevkov z podporných programov.

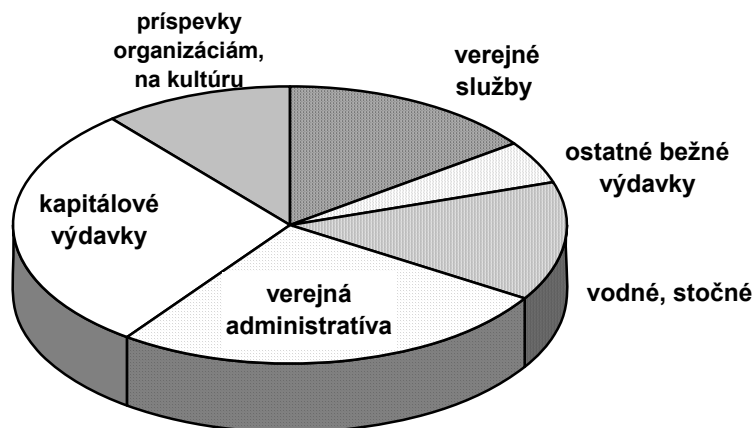
Štruktúra príjmov podľa rozpočtu na roky 2004 a 2005 (v tis. Sk)

Položka	Rozpočet 04	Plnenie 04	Rozpočet 05
Bežné príjmy spolu	15760	29662	28835
Daň z príjmov FO	5040	4624	11400
Daň z príjmov PO	1650	1432	-
Daň z nehnuteľností	3100	3173	3200
Daň za psa	15	42	42
Daň z predaja alkoholu	75	105	-
Daň za zábavné a hracie prístroje	40	27	41
Daň zo vstupného	163	152	-
Daň za užívanie verejného priestranstva	150	236	236
Poplatok za zber a odvoz komunálneho odpadu	600	598	800
Cestná daň	1004	792	-
Dividendy	0	255	255
Príjem z prenájmu budov a zariadení	320	379	379
Správne poplatky	550	607	607
Poplatky za vodné, stočné, energie	980	882	930
Poplatky za uloženie odpadu	400	459	550
Grant na rozvoj živ. prostredia – kompenzácia za EBO	579	579	579
Grant na sociálne veci	325	272	-
Grant na školu	0	14439	9254
Grant na matričnú činnosť	96	106	107
Grant na stavebný úrad	479	103	103
Opatrovateľská služba	26	34	26
Kapitálové príjmy spolu	1721	13130	3778
Príjem z predaja pozemkov	1721	650	2000
Grant na školu	0	4050	-
Nájomné byty	0	3543	1778
Dotácia na nájomné byty (MVRR)	0	3654	0
Finančné operácie	0	1611	0
Spolu príjmy	17481	44403	32613

Štruktúra výdavkov podľa rozpočtu na roky 2004 a 2005 (v tis. Sk)

Položka	Rozpočet 04	Plnenie 04	Rozpočet 05
Bežné výdavky spolu	12460	13292	13615
Prevádzka obecného úradu	1284	1108	1359
Platy, odmeny a poistné	3018	2973	3081
Matrika	130	160	160
Stavebný úrad	86	119	103
Splácanie úrokov z úveru	396	310	24
CO, vojaci, požiarna ochrana	81	95	105
vodné, stočné	2500	2842	2850
Údržba ciest a chodníkov	160	176	200
Dotácia na autobusovú dopravu	60	88	88
Športové a kultúrne podujatia	310	309	390
Odpady	800	1016	1100
Odpadové vody, kanalizácia	405	406	410
Brigádnicí, VPP	300	519	490
Verejné osvetlenie	450	369	450
Základná škola	-	-	14014
Kultúrne domy, knižnica, múzeum, obradná sieň, kino	1160	12988	1145
Údržba cintorínov	130	230	250
Príspevok organizáciám a cirkvi	250	246	290
Príspevok na šport	460	460	390
Opatrovateľská služba	325	285	210
Pamiatková starostlivosť	30	0	30
Sociálna starostlivosť	70	72	90
Iné	30	30	120
Kapitálové výdavky spolu	5021	35945	4929
Grantové fondy (EÚ, iné)	1153	851	1041
Nájomné byty	0	32371	-
Projekty – kanalizácia, verejná zeleň	585	585	-
Výstavba/rekonštr. komunikácií, chodníkov, osvetlenie	1550	398	2693
Plynofikácia KD, výmena radiátorov	1013	1013	-
Splácanie úveru	400	-	-
Základná škola	-	-	1195
Podnikateľský inkubátor	210	210	0
Iné	110	517	0
Spolu výdavky	17481	49237	18544

V roku 2005 bola celková hodnota majetku v obecnom vlastníctve 255 mil. Sk, z toho však polovicu tvorili obežné finančné prostriedky rozpočtu. Neobežný (skutočný) majetok predstavuje 51% z tejto hodnoty, t.j. 131 mil. Sk. Ide predovšetkým o objekty občianskej vybavenosti a prislúchajúce pozemky (stavby: 96 mil., pozemky 5,5 mil. Sk).

Obec Smolenice je 100% vlastníkom Podniku služieb s.r.o., ktorý zabezpečuje údržbu zelene a verejných priestorov, prevádzku verejných budov a vývoz kontajnerov komunálneho odpadu.

Investičná činnosť

Obec každoročne realizuje niekoľko investičných akcií menšieho rozsahu. V roku 2005 boli zrealizované niektoré úseky miestnych komunikácií, vybudované chodníky (na Továrenskej ulici) a parkoviská. V uplynulých rokoch boli opravy fasády kultúrneho domu, domu smútku, realizácia nového premostenia na miestnej komunikácii, výstavba vodovodu, plynovodu a kanalizácie v niektorých uliciach, vybudovanie ambulancií odborných lekárov, rekonštrukcia kotolne ZŠ. Na rok 2006 sa plánujú investičné akcie v objeme 4,8 mil. Sk: rekonštrukcia budovy obecného úradu, výstavba vodovodu na Lesnej ul, odvodnenie cesty Budovateľská.

Na realizácii investičných akcií a opravách, zimnej a letnej údržbe sa podieľa obecný podnik služieb s 5 zamestnancami.

Väčšina investičných akcií sa realizuje z obecného rozpočtu, využívajú sa aj zdroje zo Štátneho fondu rozvoja bývania (výstavba bytových domov a infraštruktúry). Obec sa uchádzala o získanie finančných prostriedkov z fondov EÚ (v roku 2005 boli podané projekty na ekonomizáciu údržby verejnej zelene, rekonštrukciu a prístavbu viacúčelovej budovy obecného úradu, projekt na zmenu funkčného využitia objektu materskej školy, projekt na zriadenie podnikateľského inkubátora).

3. Analýza hlavných faktorov rozvoja a kľúčových disparít

3.1 SWOT analýza

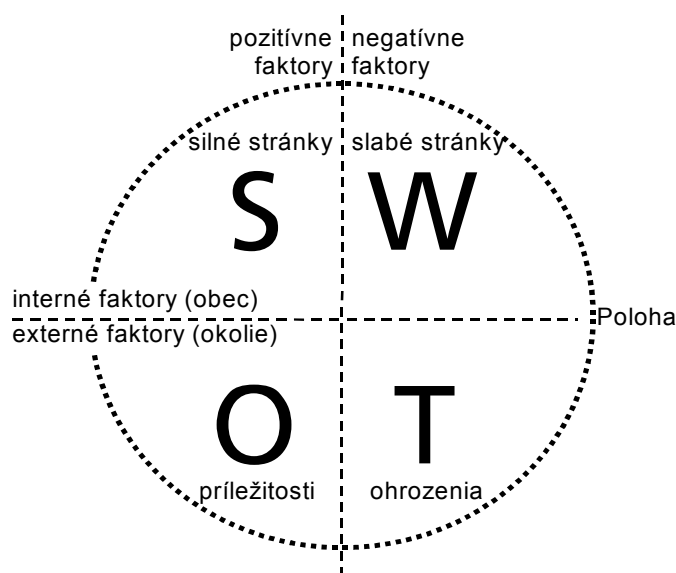
SWOT analýza poskytuje celkový pohľad na situáciu obce – na jej silné stránky, slabé stránky, príležitosti a ohrozenia rozvoja. Na základe SWOT analýzy možno definovať najvhodnejšie ciele, ktoré by zúžitkovali najvýraznejšie predpoklady a pozitívne rozvojové impulzy a eliminovali problémy a prípadné riziká.

Okrem analýz stavu daného územia je predmetom záujmu aj okolité prostredie, vyvolávajúce pozitívne alebo negatívne vplyvy. Na základe toho sa SWOT analýza člení na analýzu interného prostredia (vnútorných faktorov) a analýzu externého prostredia (vonkajších faktorov).

Podľa povahy sledovaných javov sa v SWOT analýze rozlišujú pozitívne a negatívne faktory. Pozitívne faktory (silné stránky a príležitosti) predstavujú faktory indukujúce rozvojové procesy. Negatívne faktory (slabé stránky a ohrozenia) naznačujú problémy – disparity.

Jednotlivé položky v SWOT analýze sú zoradené podľa dôležitosti a závažnosti (od najzávažnejších po najmenej závažné). Položky s najvyššou mierou závažnosti predstavujú hlavné faktory rozvoja, resp. kľúčové disparity.

Princíp SWOT analýzy

3.1.1 Analýza vnútorných faktorov

Silné stránky (S)

- = kumulácia veľkého množstva kultúrno-historických pamiatok na území obce
- = mimoriadne hodnotné a atraktívne prírodné prostredie (národné prírodné rezervácie, jaskyňa Driny a i.)
- = identita obce je naviazaná na silný identifikačný znak – Smolenický zámok
- = relatívne vysoká ekologická stabilita územia a zachovanosť pôvodných ekosystémov
- = prítomnosť prosperujúceho väčšieho podniku v obci zabezpečujúceho zamestnanosť
- = udržiavanie a zveľaďovanie tradícií a tradičných podujatí (jarmok, činnosť ochotníckeho súboru)
- = bohatý kultúrny a spoločenský život
- = organizovanie podujatí nadlokálneho významu s vysokou návštevnosťou a prestížou pre obec (jarmok, Cesta rozprávkovým lesom)
- = aktívna činnosť viacerých súborov a spolkov formujúcich kultúrny život obce
- = široká ponuka v oblasti verejných a komerčných služieb a maloobchodu
- = rozsiahla a dobre diverzifikovaná infraštruktúra pre rekreáciu a cestovný ruch – značkované turistické trasy a cyklotrasy, rekreačné strediská atď.
- = nízka miera znečistenia životného prostredia
- = rozsiahle katastrálne územie
- = relatívne nízka miera nezamestnanosti
- = aktívny a zodpovedný prístup miestnej samosprávy k riešeniu problémov obce a obyvateľov
- = koncepčný rozvoj obce na základe doterajšieho rozvojového programu obce
- = umiestnenie strediska rýchlej zdravotnej pomoci v obci
- = vysoká dostupnosť moderných informačných a komunikačných technológií - rýchly internet
- = mimimálny výskyt sociálno-patologických javov, silná súdržnosť miestnej komunity
- = práca s deťmi školského a predškolského veku

Slabé stránky (W)

- = nedobudovaná splašková kanalizácia
- = neupravené, nedoriešené priestory v centre obce, hlavne pred obecným úradom
- = nízka miera diverzifikácie hospodárskej základne obce
- = počet pracovných príležitostí v obci nepokrýva kapacity ekonomicky aktívneho obyvateľstva obce

- = nevyhovujúce priestory, resp. zlý stavebnotechnický stav niektorých verejných budov, najmä objektu obecného úradu, ako aj základnej školy a zdravotného strediska
- = nevyhovujúci stav niektorých úsekov miestnych komunikácií
- = nedoriešené odstavné plochy a záchytné parkoviská
- = relatívne nízky plošný štandard bytového fondu
- = narušenie pôvodného obrazu obce situovaním sídliskovej zástavby
- = nedostatočné spektrum zariadení obchodu a služieb vzhľadom na veľkosť obce, chýba nákupné stredisko a/alebo stredisko služieb
- = nezachovali sa tradície umeleckých a výrobných remesiel
- = obec nemá oficiálnu internetovú prezentáciu
- = značné vzdialenosti v rámci obce kvôli líniovému usporiadaniu pozdĺž hlavnej cesty
- = nedostatočné ubytovacie kapacity v prípade väčších podujatí
- = niektoré historické objekty nie sú adekvátne využité a chátrajú (sýpka, kaštieľ)

3.1.2 Analýza vonkajších faktorov

Príležitosti (O)

- = veľmi dobré napojenie obce na dôležité dopravné koridory
- = atraktívne prostredie s potenciálom pritiaženia vyšších príjmových skupín obyvateľov do obce
- = park pod zámkom poskytujúci ideálne možnosti pre väčšie spoločenské podujatia
- = výhodná poloha obce v regióne s dynamickým ekonomickým rozvojom – v rámci Bratislavsko – Trnavského ťažiskového priestoru
- = priame železničné a autobusové spojenie s významnými ekonomickými centrami (s Trnavou, Bratislavou, Senicou)
- = vznik nových pracovných príležitostí v nových priemyselných podnikoch v Trnave a Senici
- = popredné postavenie v sídelnej hierarchii vo vzťahu k okolitým vidieckym obciam
- = posilňovanie trendu prisťahovania nových obyvateľov
- = predpoklad zvýšenia dynamiky územného rozvoja obce po zaradení nových rozvojových lokalít do ÚPN obce
- = koncepčný prístup pri údržbe a rozmiestňovaní zelene – na základe vypracovanej koncepcie ekonomizácie zelene
- = vysoké náklady na údržbu historických pamiatok

- = možnosti získania doplnkových zdrojov pre rozvoj obce zo štrukturálnych fondov
- = etablovaná priemyselná zóna s dostatočnými priestorovými rezervami a potenciálom pritiažnutia nových podnikateľských činností
- = spolupráca a koordinovaný postup v rámci združenia miest a obcí JE
- = dobré vzťahy a spolupráca vedenia obce s kongresovým centrom SAV a koordinácia pri rozvoji obce a organizovaní podujatí
- = zvyšovanie otvorenosti zámku vo vzťahu k verejnému cestovnému ruchu – sobášne na zámku
- = rozvoj kongresového cestovného ruchu (KC SAV) a z toho vyplývajúci profit pre obec a ďalšie podnikateľské aktivity
- = zapájanie obyvateľov a nezamestnaných pri úpravách a zveľaďovaní obce
- = pomoc mladým rodinám pri získavaní bývania v obci

Ohrozenia (T)

- = okrajová poloha v rámci Trnavského okresu a z toho vyplývajúce nevýhody
- = značná vzdialenosť voči centráam mestského typu
- = silná konkurencia okolitých obcí v súťaži o investície a usídlenie obyvateľov
- = málo intenzívna spolupráca obcí združených v Malokarpatskej vínnej ceste a nedostatok koordinácie aktivít a projektov v cestovnom ruchu
- = zhoršovanie demografického profilu obce a pokračovanie starnutia populácie
- = nebezpečie redukcie spojov a liniek verejnej dopravy
- = ďalší rast objemu dopravy na štátnej ceste prechádzajúcej zastavaným územím obce a zvyšovanie záťaže životného prostredia
- = riziko neúspechu projektov na získanie prostriedkov zo štrukturálnych fondov, zbytočne vynaložené zdroje na prípravu projektov
- = nedostatok prostriedkov na realizáciu kľúčových rozvojových zámerov
- = príliš striktné obmedzenia rozvoja rekreácie (napr. cykloturistiky) vyplývajúce z požiadaviek ochrany prírody
- = odkázanosť obyvateľov na dochádzanie za prácou na väčšie vzdialenosti a s tým súvisiace negatívne sociálne dôsledky
- = neúnosné zvyšovanie nákladov na dochádzku do práce v dôsledku rastu cien pohonných hmôt a cestovného
- = nebezpečie spätného odlevu obyvateľov do miest v prípade zmien životného štýlu
- = znižovanie záujmu obyvateľov o dianie v obci a ochoty participovať na ňom
- = rast počtu nezamestnaných v prípade rozsiahlejšieho prepúšťania v dominantnom podniku

- = implementácia investičných zámerov ohrozujúcich ekologické a rekreačné funkcie územia
- = z hľadiska veľkoplošných (CHKO) a maloplošných chránených území prírody vyplývajú značné limity pre ďalší stavebný rozvoj
- = územný plán nie je postačujúci a nie sú vymedzené dostatočné rezervy pre novú výstavbu

3.2 Audit zdrojov

Audit zdrojov je kvalitatívnou sumarizáciou informácií o jednotlivých sektoroch a oblasti života obce (kap. 2). Zdroje sú v zmysle zvolenej metodiky (kap. 1.2) členené do 3 skupín – na prírodné, ekonomické+materiálne a ľudské zdroje. V nasledujúcom prehľade sú vymenované zdroje s najväčším potenciálom využitia pre ďalší rozvoj. Ide o dôležité faktory rozvoja, ktoré boli uvedené v rámci analýzy silných stránok a príležitostí doplnené o ďalšie faktory.

Prírodné zdroje

- = unikátne prírodné atrakcie dôležité pre cestovný ruch (dolina Hlboče, jaskyňa Driny)
- = prírodné prostredie je zdrojom biodiverzity a zlepšuje ekologickú stabilitu poľnohospodárskej krajiny Trnavskej pahorkatiny
- = teplé podnebie v podhorí, vhodné z hľadiska letnej rekreácie a energetických nárokov
- = hranica oblasti s vhodnými klimatickými podmienkami na pestovanie viniča
- = úrodné pôdy Trnavskej pahorkatiny
- = bohaté zdroje drevnej suroviny v lesoch Malých Karpát
- = poľovná zver v revíroch – muflónia, jelenia, diviacia zver
- = atraktívne prostredie lesoparku pod zámkom
- = rôznorodosť typov krajiny a prírodného prostredia

Ekonomické a materiálne zdroje

- = rozpočet obce umožňuje realizáciu investičných akcií menšieho rozsahu
- = nehnuteľnosti a pozemky vhodné pre rozvoj v majetku obce
- = materiálno-technická báza základnej občianskej vybavenosti (budovy + vybavenie)
- = vybudovaná energetická a telekomunikačná infraštruktúra
- = vybudovaný verejný vodovod pre zásobovanie obyvateľov pitnou vodou a sčasti aj kanalizácia
- = priame napojenie na nadradený dopravný systém štátnych ciest a vybudovaná sieť

miestnych komunikácií

- = regionálna železničná trať so železničnou stanicou v obci
- = vybudovaná sieť značkovaných peších a cykloturistických trás
- = vybudované rekreačné zariadenia a oblasti a ďalšia infraštruktúra pre cestovný ruch
- = existencia veľkého a ekonomicky stabilizovaného podniku v obci (Chemolak)

Ľudské (spoločenské) zdroje

- = historické a kultúrne dedičstvo koncentrované na území obce
- = obyvatelia participujú na kultúrnom a spoločenskom živote obce
- = v obci sú aktívni organizátori kultúrnych podujatí a nadšenci
- = rozvoj fyzického potenciálu mládeže v rámci viacerých oddielov športového klubu
- = veková skladba obyvateľstva je napriek nízkemu prirodzenému prírastku pomerne priaznivá
- = príkladná práca s deťmi školského a predškolského veku
- = dobrá práca miestnej samosprávy (vyplýva z výsledkov dotazníkového prieskumu)

4. Stratégia rozvoja obce Smolenice

4.1 Piliere stratégie a strategická vízia

Rozvojová stratégia obce bude založená predovšetkým na ďalšom zhodnocovaní potenciálov cestovného ruchu, zlepšovaní jeho materiálno-technickej základne, skvalitňovaní služieb a miery koordinácie jednotlivých aktivít. Rozvoj cestovného ruchu bude stavať na prítomnosti veľkého množstva kultúrno-historických pamiatok na jednej strane a prírodných krás a zaujímavostí na druhej strane.

V oblasti cestovného ruchu je potrebné zachovať mnohorakosť ponuky, čo umožňuje osloviť rôzne skupiny návštevníkov, predĺžiť ich pobyt a zvýšiť pravdepodobnosť ich pravidelného návratu. Dôraz by sa mal klásť na špecifickú formu cestovného ruchu - kongresový turizmus, ktorý tu má vynikajúce podmienky vďaka priestorom zámku dobre vybavenými pre tieto účely a výhodnej polohe voči Bratislave (do vzdialenosti 60 km od Bratislavy sa nenachádza žiadne iné kongresové centrum porovnateľného významu). Aj v prípade ďalšieho rozvoja tejto formy cestovného ruchu by sa mal zachovať komorný charakter podujatí nemasového rozsahu. Bolo by vhodné zintenzívniť prepojenie kongresového turizmu s poznávacími aktivitami (kongresy a konferencie sa tu v súčasnosti realizujú pomerne izolovane od ostatných foriem cestovného ruchu). V rámci doplnkového programu ku kongresom a konferenciám by sa uskutočnili prehliadky pamätihodností obce, v letnej sezóne aj s krátkymi túrami - takýmto spôsobom by bolo možné vzbudiť záujem účastníkov o obec a prípadné strávenie súkromnej dovolenky (aj zahraničných) a prezentovať obec Smolenice ako nevšedné miesto, ktoré ponúka omnoho viac zaujímavostí než len zámok (o ktorých najmä zahraniční návštevníci vôbec netušia).

Aby nevznikol novodobý kontrast medzi „životom v obci“ (kde obyvatelia riešia každodenné problémy) a „životom na zámku“ (kde sa vedci zaoberajú odťaživými vedeckými problémami), je žiadúce sprístupňovať návštevníkom zámku a účastníkom kongresov aj ostatné atrakcie obce a súčasne zatriktívňovať a kultivovať prostredie obce a zvyšovať celkovú úroveň vybavenosti, odstraňovaním deficitov technickej a občianskej vybavenosti, usilovať sa o vznik nových prevádzok obchodov a služieb.

Značná koncentrácia atrakcií na území Smoleníc predstavuje potenciál rozvoja „prvotriedneho bývania“, ktoré by lákalo rodiny s vyššími príjmami – s orientáciou na cieľové skupiny preferujúce istú pridanú hodnotu lokality – atraktívne prírodné prostredie s identitou (napríklad manažérov nových podnikov etablovaných v Trnave). Aj v súvislosti s rozvojom Trnavy a vznikom nových výrobných závodov rastie dopyt po kvalitnom bývaní, keďže v rámci mesta nie je možné saturovať ho, najmä v segmente rodinného bývania. V nasledujúcich rokoch v Trnave a okolí zvýšený dopyt vyvolá výstavbu asi 5000 bytov, pričom časť tejto výstavby sa rozloží aj do okolitých obcí formou individuálnej vilovej výstavby. Z tohto boomu má pri vhodne zvolenej komunikácii a investičnej príprave lokalít šancu profitovať aj obec Smolenice – práve z toho dôvodu, že v porovnaní s okolitými obcami nie je „obyčajnou dedinou“, ale má svoje osobitosti, magickú atmosféru a mnoho zaujímavostí, v minulosti mala rôzne výsady a ráz mestečka. Obec by prisťahovaním týchto skupín vďaka ich vyššej kúpnej sile mohla nepriamo profitovať

z posilnenia podnikateľskej sféry a zvýšeného výberu miestnych daní.

Dôležité bude, aby intenzita prisťahovania nespôsobila narušenie vzťahov so súčasnými obyvateľmi, resp. vznik paralelných a vzájomne nekomunikujúcich komunít „starousadlíkov“ a „novoprisťahovaných“. Je preto potrebné zabezpečiť, aby sa bývanie v Smoleniciach nestalo prístupným len pre „smotánku“ a ponúknuť možnosť cenovo dostupného bývania aj menej solventným, no z hľadiska ľudského potenciálu perspektívnym skupinám (mladé rodiny).

Ďalšia skupina aktivít by mala prispieť k skvalitneniu fyzického prostredia, aby sa Smolenice naozaj stali atraktívnym a komfortným miestom na bývanie. Prostredie obce by sa malo zlepšovať po estetickej stránke (vzhľad obce) aj z hľadiska funkčných aspektov (rozvoj a skvalitňovanie infraštruktúry).

Uvedené piliere stratégie by mala reprezentovať celková vízia obce predznačujúca ideál do budúcnosti:

„**Smolenice**: romantické, čarokrásne miesto, s dobrou povestou, kde sa stretáva rozprávkový svet so svetom vedy, miesto pre príjemný odpočinok a poznávanie histórie a prírody, a zároveň miesto, ktoré poskytuje prvotriedne bývanie a všetky služby a výhody moderného života svojim obyvateľom, hrdým na svoju obec **Smolenice**.“

4.2 Prioritné oblasti rozvoja

Prioritné oblasti sú oblasti vnútorne súvisiacich problémov, riešenie ktorých je významné pre dlhodobý rozvoj obce a vyžaduje sústredenú pozornosť. Reprezentujú hlavné oblasti smerovania finančnej a organizačnej podpory zo strany obce.

Analýzy a diskusie o problémoch a rozvojových potenciáloch obce Veľké Úľany viedla k identifikácii 5 hlavných (prioritných) oblastí, ktorými sa podrobne zaoberajú nasledujúce časti strategického plánu:

-
1. Cestovný ruch
 2. Vzhľad a imidž obce
 3. Infraštruktúra a verejné budovy
 4. Kultúrny a spoločenský život
 5. Služby pre obyvateľov
-

Poradie prioritných oblastí vypovedá o ich strategickom význame pre rozvoj obce, čo sa odráža aj v počte navrhnutých projektov a aktivít.

4.3 Strategické ciele

Strategické (špecifické) ciele nemajú charakter konkrétnych návrhov, ale reprezentujú istú filozofiu prístupu k riešeniu problémov, naznačenú v strategickom vízii. V hierarchii

strategického plánu obce Smolenice reprezentujú ciele druhého rádu. Na menší počet strategických cieľov sa ďalej viaže väčší počet konkrétnych aktivít, projektov a opatrení (p. kap. 5).

Ciele pre prioritnú oblasť „Cestovný ruch“:

- 1.1 Smolenice ako najvýznamnejšie centrum kongresového cestovného ruchu v Trnavskom kraji
- 1.2 Dobudovanie infraštruktúry cestovného ruchu
- 1.3 Aktivity na podporu cestovného ruchu
- 1.4 Ďalšie posilnenie spolupráce v cestovnom ruchu

Ciele pre prioritnú oblasť „Vzhľad a imidž obce“:

- 2.1 Informačné systémy slúžiace obyvateľom a návštevníkom obce B.2 Zásobovanie všetkých obyvateľov pitnou vodou
- 2.2 Príťažlivé verejné priestory a prvky drobnej architektúry
- 2.3 Obnovené a udržiavané kultúrno-historické pamiatky
- 2.4 Atraktívne funkcie v centre obce
- 2.5 Záujem obyvateľov pomáhať pri skrášľovaní obce a zlepšovaní životného prostredia

Ciele pre prioritnú oblasť „Infraštruktúra a verejné budovy“:

- 3.1 Odstránenie deficitov technickej infraštruktúry
- 3.2 Renovácia verejných budov
- 3.3 Zlepšenie predpokladov pre bytovú výstavbu
- 3.4 Ekologickejšie systémy hospodárenia

Ciele pre prioritnú oblasť „Kultúrny a spoločenský život“:

- 4.1 Spolupatričnosť obyvateľov a hrdosť na svoju obec
- 4.2 Rozšírenie ponuky spoločenských akcií
- 4.3 Prezentácia a podpora športových tradícií

Ciele pre prioritnú oblasť „Služby pre obyvateľov“:

- 5.1 Širšie možnosti pre športové a oddychové aktivity obyvateľov
- 5.2 Nové sociálne služby a zariadenia
- 5.3 Rozšírenie ponuky obchodu a služieb
- 5.4 Služby pre podnikateľskú sféru

5. Plán aktivít, rámcových projektov a opatrení

Pre každú prioritnú oblasť je zostavený akčný plán, ktorý tvorí súbor konkrétnych **projektov, opatrení a aktivít** smerujúcich k naplneniu globálnych a strategických cieľov obce Smolenice. Akčné plány dodávajú dlhodobej a abstraktnejšie ponímanej stratégii vízií žiadúci operatívny aspekt tým, že ju transformujú do konkrétnych praktických krokov a preto sa týkajú kratšieho obdobia – ich plánovací horizont je približne 3 – 5 rokov, s výnimkou aktivít permanentného charakteru. V niektorých prípadoch sa počíta s neskorším začiatkom realizácie (v druhom slede), po splnení istých nevyhnutných podmienok.

Akčné plány obsahujú prvky operatívnej úrovne rôzneho druhu:

- = projekty – predstavujú investičné akcie, prípadne aj komplexné časovo ohraničené akcie neinvestičného charakteru; sú rámcovými projektmi, t.j. nie podrobnými realizačnými projektmi
- = aktivity – sú neinvestičného charakteru, často s predpokladom permanentného priebehu
- = opatrenia – sú špecifické aktivity zamerané zvyčajne na elimináciu negatívneho javu alebo problému

Ku každému projektu/aktivite/opatreniu je pripojená charakteristika, ktorá obsahuje nasledujúce položky:

- = stručný opis
- = odôvodnenie prínosu pre obec a pre splnenie jedného alebo viacerých strategických cieľov (väzba na cieľ)
- = určenie zodpovedného subjektu (organizačného garanta) a spolupracujúcich subjektov
- = približné obdobie realizácie (ak je možné určiť)
- = špecifikáciu potrebných postupových krokov podmieňujúcich realizáciu (len v prípade rozsiahlejších projektov)
- = stanovenie spôsobu financovania
- = odhad nákladov v Sk (nemožno zamieňať s presným rozpočtom alebo plánom financovania)

Na základe rámcových projektov, pri ktorých sa počíta so získaním finančného príspevku z fondov EÚ, sa následne pripravujú podrobné projekty so žiadosťou o poskytnutie nenávratného finančného príspevku v zmysle požiadaviek riadiacich orgánov príslušných operačných programov (stanovených v programových doplnkoch operačných programov).

Návrhy projektov sú výsledkom konsenzu s predpokladanými nositeľmi (garantmi), ako aj subjektmi, ktoré budú na realizácii projektov spolupracovať.

Pri zostavovaní katalógu projektov boli uprednostnené projekty s najvyšším potenciálom efektívne naplniť stanovené ciele v zmysle princípu koncentrácie na priority. Z nich boli

na základe multikriteriálneho hodnotenia (hodnotenie potenciálneho prínosu pre rozvoj obce, hodnotenie realizovateľnosti, hodnotenie priorít z časového hľadiska) ako kľúčové projekty prvého sledu, ktoré budú mať po realizácii hlavný dopad na rozvoj obce, vybrané nasledujúce:

= doplní sa

5.1 Prehľad aktivít, rámcových projektov a opatrení pre prioritnú oblasť Cestovný ruch

Ponuka v oblasti cestovného ruchu je už v súčasnosti veľmi široká, napriek tomu v nej dominujú hlavné cieľové segmenty, na ktorých by sa mal rozvoj cestovného ruchu postaviť:

(1) účastníci konferencií - t.j. zameranie na kongresový cestovný ruch a

(2) deti, pre ktoré sa každoročne pripravuje známe a hojne navštevované podujatie k príležitosti MDD, navyše v obci a okolí je mnoho zaujímavostí vhodných na demonštrovanie výučby prírodovedných, spoločenskovedných a historických predmetov – je ideálnym cieľom pre školské výlety.

Väčšina predpokladov rozvoja cestovného ruchu je už v súčasnosti intenzívne využívaných, donedávna sa obec menej výrazne prezentovala ako rodisko vynálezcu padáka, Štefana Baniča, v tejto oblasti je však značný potenciál pritiahnutia záujemcov aj zo zahraničia.

Rozvoj cestovného ruchu viazaného na prírodné prostredie musí zohľadňovať požiadavky ochrany prírody vyplývajúce z veľkoplošných území ochrany. Z tohto dôvodu sa nepredpokladá rozširovanie existujúcich chatových osád ani zakladanie nových. Záujem o individuálnu a organizovanú chatovú rekreáciu v súčasnosti stagnuje a preferujú sa skôr krátkodobé poznávacie pobyty spojené s návštevou konkrétnych akcií, z čoho môže profitovať širší okruh subjektov cestovného ruchu.

Odporúča sa pokračovanie v osvedčených podujatiach, ktoré si získali popularitu a viaže sa k nim vysoká návštevnosť (jarmok so sprievodnými akciami, Cesta rozprávkovým lesom).

1.1.1 Podhorský kongresový hotel

Výstavba kongresového hotela sa zrealizuje podľa existujúceho projektu. Hotel s dostatočnou ubytovacou kapacitou (50–80 lôžok) a s primeraným štandardom bude orientovaný na účastníkov väčších odborných podujatí (konferencií a kongresov), pre ktoré nepostačujú limitované možnosti ubytovania na zámku KC SAV.

Väzba na cieľ: 1.1 Smolenice ako najvýznamnejšie centrum kongresového cestovného ruchu v Trnavskom kraji

Zodpovedný subjekt: súkromný investor

Náklady:

Financovanie: súkromné zdroje

Obdobie realizácie: 2007–

1.1.2 Nové školiace centrum

V rámci plánovaného kongresového hotela sa uvažuje aj s rokovacími priestormi. V týchto priestoroch by okrem konferencií mohli byť poriadané aj ďalšie odborné akcie – školenia, kurzy a akcie celoživotného vzdelávania orientované aj na podnikovú sféru.

Väzba na cieľ: 1.1 Smolenice ako najvýznamnejšie centrum kongresového cestovného ruchu v Trnavskom kraji

Zodpovedný subjekt: súkromný investor v spolupráci s KC SAV

Náklady:

Financovanie: súkromné zdroje

Obdobie realizácie: 2007

1.2.1 Doplnenie siete cyklotrás

Sieť odbočiek Malokarpatskej cyklotrasy do jednotlivých údolí je dostatočne hustá, je však potrebné vytvoriť lepšie podmienky na samotnej Malokarpatskej cyklotrase – mala by byť vybudovaná v oddelenom pruhu od cesty II. triedy. Cyklotrasa by mala aj lokálny význam pre obyvateľov obce a uľahčila by presun medzi oboma koncami obce, ktoré sú pre pretiahnutý pôdorys zastavaného územia navzájom značne vzdialené. Ďalej je žiadúce vytvorenie spojenia s Trnavou cyklistickým chodníkom, ktorý by aspoň pozdĺž mimoriadne frekventovanej trasy cesty I. triedy mal byť vedený v oddelenom pruhu. Tým by sa výrazne zlepšila dosiahnuteľnosť obce pre cykloturistov – vzdialenosť z Trnavy je z hľadiska trvania výletu optimálna (1 hod). Po vybudovaní cyklotrás by mali pribudnúť aj ďalšie služby – požičovňa alebo úschovňa bicyklov - pre tých, ktorí budú kombinovať cyklotúry s pešou turistikou a návštevou miestnych expozícií.

Väzba na cieľ: 1.2 Dobudovanie infraštruktúry cestovného ruchu

Zodpovedný subjekt: združenie Malokarpatská vínna cesta, okolité obce

Náklady:

Financovanie: grant

Obdobie realizácie: 2008-2010

1.2.2 Úprava poľných ciest v okolí

Upravené poľné cesty slúžiace ako vychádzkové alebo jazdecké trasy majú význam pre rozvoj vidieckej rekreácie – odporúča sa vybudovanie južného okruhu pod obcou. Úprava bude zahŕňať zhutnenie podložja a korekciu nerovností. Pozdĺž vychádzkových trás by mala byť posilnená líniová zeleň, ktorá by plnila aj ekologické funkcie líniových interakčných prvkov (možnosť integrácie aj ako cyklotrasy).

Väzba na cieľ: 1.2 Dobudovanie infraštruktúry cestovného ruchu

Zodpovedný subjekt: súkr. sektor, poľnohospodári

Náklady:

Financovanie: grant

Obdobie realizácie: výhľad

1.2.3 Atraktívne zariadenie pre šport a rekreáciu

Podľa aktuálnych investičných zámerov investorov by sa v obci mohla infraštruktúra pre šport a rekreáciu ďalej doplniť vznikom špecializovaného zariadenia s vysokou mierou atraktivity – napr. golfové ihrisko alebo zariadenia súvisiace s agroturistikou, príp. kúpalisko. Možnosti situovania je potrebné preskúmať v podrobnejšej dokumentácii.

Väzba na cieľ: 1.2 Dobudovanie infraštruktúry cestovného ruchu

Zodpovedný subjekt: súkr. sektor

Náklady:

Financovanie: súkromné zdroje

Obdobie realizácie: výhľad

1.3.1 Organizačná sieť pre školský turizmus

Sieť bude zabezpečovať organizáciu školských zájazdov, zabezpečenie sprievodcovských služieb, poskytovaných školám za úhradu. Okrem obce by zainteresovanými partnermi mali byť aj ďalšie subjekty aktívne v cestovnom ruchu – správcovia CHKO, prevádzkovateľ jaskyne, KC SAV, podnik Chemolak (možnosť spojenia školských zájazdov aj s exkurziami v závode).

Väzba na cieľ: 1.3 Aktivity na podporu cestovného ruchu

Zodpovedný subjekt: školy, obec

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie: výhľad

1.3.2 Vzorkovňa/predajňa miestnych výrobkov

Predajňa by sa orientovala na typické a tradičné výrobky a suveníry (napr. model zámku, ľudové umenie a umelecké výrobky z dreva, kovu, hrnčiarske výrobky, rozprávkové motívy a pod.). Optimálna poloha predajne by bola v nadväznosti na turistické informačné centrum, prípadne v blízkosti zámku (aby sa využil záujem účastníkov kongresov o suveníry a tradičné výrobky). Je možná spolupráca s podobnými predajňami/turistickými informačnými centrami v okolitých obciach, resp. v rámci združenia Malokarpatská vínná cesta a získanie miestnych dodávateľov (p. podpora usídlenia umelcov).

Väzba na cieľ: 1.3 Aktivity na podporu cestovného ruchu

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie: výhľad

1.4.1 Zriadenie turistického informačného centra

V obci sa zriadi informačné stredisko ako súčasť siete stredísk Malokarpatskej vínnej cesty. Účelom bude poskytovanie informácií o miestnych a regionálnych zaujímavostiach, ponuke služieb, kultúrno-spoločenských aktivitách o obci návštevníkom, distribúcia informačných a propagačných materiálov. Vo väzbe na turistické a informačné stredisko sa odporúča aj zriadenie vzorkovne/predajne miestnych výrobkov.

Väzba na cieľ: 1.4 Ďalšie posilnenie spolupráce v cestovnom ruchu

Zodpovedný subjekt: obec, združ. Malokarpatská vínná cesta

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie:

1.4.2 Program spoznávania Smoleníc a okolia pre účastníkov kongresov

V rámci doplnkového programu ku kongresom a konferenciám by sa uskutočnili prehliadky pamätihodností obce, s odborným výkladom, s možnosťou zakúpenia suvenírov a miestnych výrobkov. V letnej sezóne je možné počítať aj s krátkymi túrami, návštevou jaskyne. Tieto funkcie by mohlo na profesionálnej úrovni zabezpečovať navrhované informačné centrum.

Väzba na cieľ: 1.4 Ďalšie posilnenie spolupráce v cestovnom ruchu

Zodpovedný subjekt: KC SAV, obec, informač. centrum

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie: 2007–

1.4.3 Spolupráca s prevádzkovateľmi zariadení cestovného ruchu a atrakcií v okolitých obciach

Pre spropagovanie zaujímavostí obce Smolenice a ponuky v oblasti turizmu je vhodné nadviazať spoluprácu s okolitými rekreačnými strediskami (napr. strediskom vodných športov Buková), ktoré by poskytovali informácie napr. o turistických cieľoch, aktivitách, zaujímavostiach, pohostinských a ubytovacích zariadeniach a ich otváracích hodinách.

Väzba na cieľ: 1.4 Ďalšie posilnenie spolupráce v cestovnom ruchu

Zodpovedný subjekt: obec v spolupráci s podnikateľmi a okolitými obcami

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie: 2007–

1.4.4 Založenie siete/koordinácia aktivít Malokarpatských hradov a zámkov

Popri spoločných aktivitách v rámci združenia Malokarpatskej vínnej cesty je vhodné zvážiť vytvorenie užšej kooperačnej siete tých obcí regiónu, kde sa nachádza hrad alebo zámok. Kooperačná sieť by okrem obcí zahŕňala predovšetkým správcov zámkov a hradov (napr. Červený Kameň, Pajštún, Plaveč). Takto by sa mohli podporiť spoločné akcie, napr. prezentácie historických udalostí. Alternatívnou možnosťou je napr. nadviazanie spolupráce so zámkom mimo územia Malých Karpát – napr. Bojnice alebo kaštieľom – D. Krupá).

Väzba na cieľ: 1.4 Ďalšie posilnenie spolupráce v cestovnom ruchu

Zodpovedný subjekt:

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie:

5.2 Prehľad aktivít, rámcových projektov a opatrení pre prioritnú oblasť Vzhľad a imidž obce

Vzhľad obce je jej vizitkou vo vzťahu k návštevníkom, turistom - môže povzbudiť ich záujem o obec, jej históriu a tradície a tým predĺžiť ich pobyt v obci a získať od nich viac zdrojov. Aj obyvatelia ocenia, ak obec bude upravená, verejné priestory atraktívne, doplnené typickými prvkami drobnej architektúry - a prejaví sa to v ich väčšej hrdosti na svoju obec. Ideálne je, ak ku skrášleniu obce prispievajú aj vlastným úsilím, pri využití prvku súťaživosti. Imidž obce okrem jej vzhľadu tvoria aj ďalšie nehmotné faktory – jedným z nich je „povešť obce“, ktorú by mali formovať kultúrne podujatia a mala by ju tlmočiť vízia obce. K prezentovaniu imidžu obce smerom navonok môžu pomôcť rôzne komunikačné prostriedky – informačný systém s kvalitným a štýlovým dizajnom, internetová prezentácia. Viaceré projekty a aktivity uvedené v tejto prioritnej oblasti boli súčasťou integrovaného projektu „Ekonomizácia údržby verejnej zelene“, týkajú sa však rôznych zložiek verejných priestorov (zeleň, chodníky, drobná architektúra, čakárne, riešenie rigolov), preto sú v nasledujúcom prehľade vyčlenené osobitne.

2.1.1 Správa webstránky obce

Webstránka obce vznikla z pôvodnej neoficiálnej stránky, pričom sa zlepšila jej kvalita informácií a grafického riešenia. Je potrebné pravidelné aktualizovanie obsahu (aspoň 3 x ročne), aby obyvatelia a potenciálni návštevníci získali relevantné informácie a mali záujem sa na stránku pravidelne vracieť. V rámci webstránky by sa zriadila „Kronika obce“ (monitorovanie diania v obci s možnosťou využitia aj pri tvorbe obsahu obecných novín), diskusné fórum, zaviesť prvky e-governmentu (uverejňovanie správ zo zasadnutí OZ a iných dokumentov) a i.

Väzba na cieľ: 2.1 Informačné systémy slúžiace obyvateľom a návštevníkom obce

Zodpovedný subjekt: obec/správca stránky

Náklady: prevádzkové náklady

Financovanie: obec

Obdobie realizácie:

2.1.2 Bezdrôtový obecný rozhlas

Postupne transformovať klasickú technológiu obecného rozhlasu na systému diaľkového prenosu cez satelit. V prvej etape sa zavedie do odľahlejších častí obce, nepokrytých obecným rozhlasom (Železničná ul.), perspektívne aj v ďalších častiach. Nová technológia zlepší kvalitu vysielania a zníži náklady na ďalšiu údržbu.

Väzba na cieľ: 2.1 Informačné systémy slúžiace obyvateľom a návštevníkom obce

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: 200 tis.

Financovanie: obec

Obdobie realizácie:

2.1.3 Sústava informačných a navigačných tabulí

Existujúce informačné tabule by v budúcnosti mohli doplnené ďalšími prvkami, predovšetkým systémom navigačných tabulí („stĺpy so šípkami“), ktoré budú usmerňovať k turistickým atrakciám a vybraným prevádzkam aktívnym v cestovnom ruchu (ubytovanie, občerstvenie). Na ich realizáciu v prípade reklamného obsahu môžu prispieť miestni podnikatelia. Informačný systém by mal mať jednotný vizuálny štýl.

Väzba na cieľ: 2.1 Informačné systémy slúžiace obyvateľom a návštevníkom obce

Zodpovedný subjekt: obec v spolupráci s podnikateľmi

Náklady: 70 tis./1 tab.

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: 2008–2010

2.1.4 Obnova a doplnenie dopravného značenia v obci

Na miestnych komunikáciách sa postupne obnoví a doplní chýbajúce dopravné značenie. Pri riešení dopravného značenia sa odporúča koordinácia s umiestňovaním navigačných tabulí.

Väzba na cieľ: 2.1 Informačné systémy slúžiace obyvateľom a návštevníkom obce

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady:

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: 2007–

2.1.5 Zvýraznenie vstupov do obce

Na vstupoch do obce z cesty II. triedy (od Bratislavy a Trstína) inštalovať, resp. doplniť existujúce uvítacie tabule, vhodne komunikujúce imidž obce, t.j. okrem tradičného erbu by mali obsahovať aj jasne sformulovanú reklamnú informáciu - slogan obce (logo obce), s možnosťou umiestnenia upútavky (transparentu) na aktuálne významné podujatia (napr. v čase konania jarmoku).

Väzba na cieľ: 2.1 Informačné systémy slúžiace obyvateľom a návštevníkom obce

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady:

Financovanie: obec

Obdobie realizácie:

2.2.1 Výmena/modernizácia autobusových čakární

Postupne (prednostne v centre obce, následne aj v okrajových častiach) sa uskutoční výmena starých autobusových čakární za nové, s moderným dizajnom.

Väzba na cieľ: 2.2 Príťažlivé verejné priestory a prvky drobnej architektúry

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: 40 tis./1 čakáreň

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: 2007–

2.2.2 Úprava centrálnych priestorov obce

Úpravy budú zahŕňať dotvorenie priestranstva pred obecným úradom malou architektúrou – fontána, osadenie lavičiek, smetných košov a úpravu zelene (v zmysle projektu „Ekonomizácie údržby zelene“).

Väzba na cieľ: 2.2 Príťažlivé verejné priestory a prvky drobnej architektúry

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: 200 tis. (I. etapa)

Financovanie: obec, eur. fondy

Obdobie realizácie: 2007-2008

2.2.3 Budovanie/rekonštrukcia exteriérových dlažieb a chodníkov

Najvýznamnejšie dochádzkové ciele a zaujímavosti v rámci obce by mali byť pospájané chodníkmi – chýbajúce úseky by mali byť doplnené a úseky s nedostatočnou šírkou alebo kvalitou povrchu rekonštruované. Z hľadiska bezpečnosti peších je najpotrebnejšie vytvorenie a udržiavanie plynulého chodníka od závodu Chemolak až po južný okraj Smolenickej Novej Vsi. V najexponovanejších častiach zastavaného územia by chodníky mali byť obojstranné.

Väzba na cieľ: 2.2 Príťažlivé verejné priestory a prvky drobnej architektúry

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady:

Financovanie: obec, eur. fondy

Obdobie realizácie: postupne

2.2.4 Kultivácia a údržba verejnej zelene

Na základe pripraveného projektu sa zrealizuje kultivácia existujúcej zelene a nová výsadba na verejných priestranstvách v centrálnej časti obce a príľahlých uliciach (od námestie až po múzeum, ďalej sa sústreďuje na okolie kultúrneho domu, ulica Trnavská). Zámerom je zlepšenie estetických kvalít zelene a súčasne zníženie budúcich nákladov na jej údržbu. Následne sa úpravy zelene môžu zrealizovať aj v ďalších častiach obce).

Väzba na cieľ: 2.2 Príťažlivé verejné priestory a prvky drobnej architektúry

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady:

Financovanie: obec, eur. fondy

Obdobie realizácie:

2.3.1 Obnova sôch a pamätníkov

Obec postupne uskutoční obnovu drobných nehnuteľných pamiatok a úpravu ich okolia.

Väzba na cieľ: 2.3 Obnovené a udržiavané kultúrno-historické pamiatky

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: 150 tis. ročne

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: 2007–

2.3.2 Rekonštrukcia a nové využitie pre objekt sýpky

Nevyužívaný a schátraný objekt je potrebné rekonštruovať a následne ho využiť tak, aby boli naďalej zreteľné jeho pamiatkové hodnoty. Možné využitie: napr. pre podnikateľské aktivity viazané na cestovný ruch, tradičné remeslá s prezentáciou návštevníkom (vzhľadom k polohe pri prístupovej ceste na zámok).

Väzba na cieľ: 2.3 Obnovené a udržiavané kultúrno-historické pamiatky

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: 2 mil.

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: 2009

2.4.1 Obchodné centrum / obchodná ulička

Nové obchodné prevádzky by mali byť sústredené v centre, kde by vytvorili nákupnú ulicu v architektonicky atraktívnych štýlových objektoch. Sústredenie obchodných prevádzok by nemalo byť vo viacpodlažnom obchodnom dome, vhodnejšie je lineárne radenie v samostatných objektoch – vytvorením nákupnej ulice. Projekt počíta s vytvorením nákupnej ulice na dnešnej Štúrovej ulici, s komplexným riešením dlažieb a s možnosťou dostavby nových budov.

Väzba na cieľ: 2.4 Atraktívne funkcie v centre obce

Zodpovedný subjekt: obec v spolupráci s podnikateľmi

Náklady:

Financovanie: súkromné zdroje, obec

Obdobie realizácie: 2009

2.4.2 Ateliéry pre umelcov

Keďže v obci je dnes len málo ľudí, ktorí sa zaoberajú umením a umeleckými remeslami, takéto ateliéry by mohli vznikať hlavne na trasách, kadiaľ sa pohybujú návštevníci a turisti. (Myšlienka je prebratá z prechádzajúcej rozvojovej stratégie).

Väzba na cieľ: 2.4 Atraktívne funkcie v centre obce

Zodpovedný subjekt:

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie: výhľad

2.5.1 Pokračovanie a rozšírenie súťaže Krajsie Smolenice

Súťaž má v obci viacročnú tradíciu a teší sa značnej popularite medzi obyvateľmi, je preto potrebné udržať periodicitu súťaže a snažiť sa udržať záujem obyvateľov. To možno dosiahnuť čiastkovými inováciami súťaže, jej obohatením o nové súťažné kategórie (napr. „cena za najkrajšiu bránu, priedomie) s možnosťou workshopu pre obyvateľov (napr. na tému ako upraviť priestor pred bytovkou). Okrem symbolickej finančnej odmeny by hlavnou motiváciou pre súťažiacich mala byť prezentácia najlepších výsledkov aj v

miestnych médiách – na obecnej výveske, v obecných novinách „Smolenický spravodaj“, ako aj na internetovej stránke obce. Takáto prezentácia umocní prestíž ocenenia medzi obyvateľmi.

Väzba na cieľ: 2.5 Záujem obyvateľov pomáhať pri skrášľovaní obce a zlepšovaní životného prostredia

Zodpovedný subjekt: obec v spolupráci s P.T. Ecocity / Ecoplán

Náklady: –

Financovanie:

Obdobie realizácie: každoročne

5.3 Prehľad aktivít, rámcových projektov a opatrení pre prioritnú oblasť Infraštruktúra a verejné budovy

Dostatočná infraštruktúra je základným predpokladom kvality bývania a života v obci. Od nej závisí, či sa obci podarí pritiahnúť nových obyvateľov a súkromné investície, vrátane ďalších investícií do rozvoja cestovného ruchu. To sa týka technickej infraštruktúry (kanalizácia, cesty) a tiež verejných budov - tu sa funkčné aspekty prelínajú s estetickými, ktoré sú ťažiskovo predmetom predchádzajúcej prioritnej oblasti, keďže napríklad renovácia verejných budov je dôležitá pre zlepšenie vzhľadu obce. Aktivity tejto prioritnej oblasti obsahujú takmer výlučne investične náročné projekty, z ktorých väčšinu bude možné zrealizovať len v prípade získania externých zdrojov z grantov a fondov EÚ.

3.1.1 Dobudovanie kanalizácie

Projekt regionálnej vodárenskej spoločnosti počíta s vybudovaním kanalizačného systému vo viacerých obciach v okolí Trnavy, vrátane Smoleníc. V rámci projektu sa zrealizuje výstavba gravitačných splaškových stôk a výtlačných potrubí. Kanalizačný systém sa napojí na centrálnu čistiareň odpadových vôd pri obci Zeleneč.

Väzba na cieľ: 3.1 Odstránenie deficitov technickej infraštruktúry

Zodpovedný subjekt: TAVOS

Náklady: cca 50 mil.

Financovanie: Kohézny fond

Obdobie realizácie: 2007-2008

3.1.2 Rekonštrukcia miestnych komunikácií

Časť miestnych komunikácií v obci nemá vyhovujúce technické parametre. Závady sa týkajú povrchovej úpravy, resp. šírkového usporiadania. Rekonštrukcia sa bude

uskutočňovať postupne v uliciach: ul. Kukučínova, Pod Molpírom, Hviezdoslavova, Lesná, Pivovarská, Zalázne, Na lúkach, Jahodnícka, Komenského).

Väzba na cieľ: 3.1 Odstránenie deficitov technickej infraštruktúry

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: 43 mil. (všetky ulice)

Financovanie: obec, eur. fondy

Obdobie realizácie:

3.1.3 Vybudovanie odstavných plôch a záchytných parkovísk

V 1. etape by mali byť vymedzené a kultivované plochy pre odstavovanie áut v centre, ktoré v súčasnosti fungujú ako divoké parkoviská na nespevnených povrchoch. Okrem toho je potrebné riešiť občasné nároky na statickú dopravu v čase konania podujatí s väčšou účasťou, je potrebné budovanie záchytných parkovísk (odporúča sa len vymedzenie dočasných trávnych plôch, bez vytvárania rozsiahlych spevnených plôch).

Väzba na cieľ: 3.1 Odstránenie deficitov technickej infraštruktúry

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady:

Financovanie: obec, eur. fondy, súkromné zdroje

Obdobie realizácie: 2007–

3.1.4 Dobudovanie systému odvodnenia dažďovej vody

Pre zabezpečenie ochrany pred privalovými vodami po intenzívnejších zrážkach je potrebné vybudovať zberné žľaby a rigoly, resp. prehĺbiť jestvujúce, upraviť a zakryť neesteticky pôsobiace jarky v strede obce.

Väzba na cieľ: 3.1 Odstránenie deficitov technickej infraštruktúry

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: 100 tis. (I. etapa)

Financovanie: obec

Obdobie realizácie:

3.2.1 Prestavba a rozšírenie budovy obecného úradu

Stavebná akcia bude rozdelená na 2 etapy – v 1. etape: sanačné práce menšieho rozsahu - oprava fasády a strechy, v 2. etape: priestorové rozšírenie a komplexná rekonštrukcia (v

prípade získania externých finančných prostriedkov).

Väzba na cieľ: 3.2 Renovácia verejných budov

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: spolu 15 mil., z toho I. etapa: 2,4 mil.

Financovanie: eur. fondy, obec

Obdobie realizácie: 2006– (I. etapa)

3.2.2 Rekonštrukcia budovy základnej školy

Objekt ZŠ vyžaduje celkovú rekonštrukciu fasád, vrátane technického vybavenia so zameraním na zníženie energetickej náročnosti (zaizolovanie, výmena okien). Ak nebudú získané externé finančné zdroje, odporúča sa zrealizovať aspoň sanačné práce a odstrániť najzávažnejšie nedostatky.

Väzba na cieľ: 3.2 Renovácia verejných budov

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: 20 mil.

Financovanie: eur. fondy, obec

Obdobie realizácie: 2007–

3.3.1 Obstaranie nového územného plánu obce

Bez aktuálneho územného plánu obce ako plánovacieho dokumentu s právnou záväznosťou a dostatočnou aktuálnosťou a podrobnosťou nie je reálne efektívne usmerňovať výstavbu v obci. Hlavným účelom územného plánu bude vymedziť nové rozvojové plochy v primeranom rozsahu a s jednoznačne stanovenými regulatívmi. Návrhy by mali byť koordinované vzhľadom na existenciu rôznych záujmov a aktivít v území (environmentálnych, výrobných, rekreačných a i.).

Väzba na cieľ: 3.3 Zlepšenie predpokladov pre bytovú výstavbu

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: 900 tis.

Financovanie: obec, časť: grant zo ŠR

Obdobie realizácie: 2007-2008

3.3.2 Výstavba miestnych komunikácií a infraštruktúry v nových stavebných lokalitách

Pozemky v lokalitách určených územným rozhodnutím alebo územným plánom budú ešte

pred zahájením výstavby zainvestované – t.j. napojené na inžinierske siete a na obslužné komunikácie, aby sa podporil záujem individuálnych stavebníkov o bytovú výstavbu.

Väzba na cieľ: 3.3 Zlepšenie predpokladov pre bytovú výstavbu

Zodpovedný subjekt: obec v spolupráci so stavebníkmi

Náklady:

Financovanie: súkromné zdroje (obec)

Obdobie realizácie: priebežne

3.3.3 Výstavba vodovodu v existujúcej zástavbe

Pre zabezpečenie 100% pokrytia domácností verejným vodovodom je potrebné vybudovanie a zokruhovanie rozvodov vody na ulici Lesná.

Väzba na cieľ: 3.3 Zlepšenie predpokladov pre bytovú výstavbu

Zodpovedný subjekt: obec v spolupráci so stavebníkmi

Náklady: 2,4 mil.

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: 2007–

3.3.4 Pokračovanie výstavby nájomných bytov pre miestnych obyvateľov

Pre stabilizáciu obyvateľov v obci, hlavne mladších vekových skupín, sa odporúča pokračovať vo výstavbe nájomných bytov v bytových domoch alebo v radovej zástavbe, kde je možné dosiahnuť vyššiu intenzitu využitia pozemku.

Väzba na cieľ: 3.3 Zlepšenie predpokladov pre bytovú výstavbu

Zodpovedný subjekt: obec v spolupráci so stavebníkmi

Náklady:

Financovanie: ŠFRB, súkromné zdroje

Obdobie realizácie: 2008–

3.4.1 Rekonštrukcia verejného osvetlenia

Rekonštrukcia systému verejného osvetlenia by spočívala vo výmene starých uličných svietidiel za nové a úspornejšie svietidlá typu LV. Prínosom bude výrazné zníženie energetickej náročnosti prevádzkovania verejného osvetlenia (až o 70 %). Pri daných parametroch by návratnosť projektu bola 4, max. 5 rokov.

Väzba na cieľ: 3.4 Ekologickejšie systémy hospodárenia

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: podľa rozsahu

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: 2008–

3.4.2 Obnovenie tradičného pasienkového hospodárstva

Pripravovaný projekt tradičného pasienkového hospodárstva sa zameriava na obnovenie tradičného spôsobu chovu hovädzieho dobytku bez trhovej produkcie mlieka. Uvedený typ fariem je tolerantný k životnému prostrediu a podporuje obnovenie pôvodných biotopov. V nadväznosti na tento projekt by sa v budúcnosti mohla rozvíjať aj agroturistika, chov koní.

Väzba na cieľ: 3.4 Ekologickejšie systémy hospodárenia

Zodpovedný subjekt: p. Matiašovič

Náklady:

Financovanie: súkr. zdroje, (eur. fondy)

Obdobie realizácie: 2007–

3.4.3 Zberný dvor pre triedenie odpadu

Obec v zmysle Zákona o odpadoch zriadi a bude prevádzkovať zberný dvor pre zber a triedenie rôznych zložiek komunálneho odpadu (plasty, papier, sklo, elektroodpad, pet fľaše, guma, kovy, rozložiteľný biologický materiál). Pre situovanie zberného dvora je vytypovaná lokalita Durschplatz.

Väzba na cieľ: 3.4 Ekologickejšie systémy hospodárenia

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady:

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: 2007

3.4.4 Využitie dreveného odpadu na výrobu energie

Využitie drevených štiepkov, odpadového produktu vznikajúceho pri ťažbe a hrubom spracovaní drevenej hmoty v miestnom lesnom závode a súkromných spracovateľských prevádzkach je v súčasnosti málo efektívne. Drevený odpad by bol spracovaný ekologicky v kogeneračnej jednotke na výrobu energie a tepla – tzv. paroplynový cyklus.

Vyprodukovaná energia by sa použila na vykurovanie bytov alebo pre technologické procesy.

Väzba na cieľ: 3.4 Ekologickejšie systémy hospodárenia

Zodpovedný subjekt: súkr. podnik./LZ

Náklady:

Financovanie: súkr. zdroje, eur. fondy

Obdobie realizácie: výhľad

5.4 Prehľad aktivít, rámcových projektov a opatrení pre prioritnú oblasť Kultúrny a spoločenský život

Aktivity a podujatia by mali byť cielené nielen na návštevníkov, ale tiež by mali poskytovať možnosť kultúrneho vyžitia obyvateľom. Popri podujatiach masovejšieho charakteru, ktoré obec prezentujú navonok, by obyvatelia mali mať záujem udržiavať menšie podujatia, ktoré by boli iba ich, teda pre Smoleničanov.

Aktivity v oblasti spoločenského a kultúrneho života by mali podporovať záujem obyvateľov o dianie v obci, ako aj ich ochotu priamo participovať na zveľaďovaní okolia a na spoločných akciách, utužovať vzájomné vzťahy a pocit spolupatričnosti.

4.1.1 Stretnutia Smolenických rodákov

Zo Smoleníc pochádza mnoho významných osobností, ktorí sa presadili a stali známymi v rôznych sférach spoločnosti - legendárni rodáci ako Š. Banič, aj mnohé žijúce osobnosti (napr. populárny lekár a hlásateľ M. Bubán). Ich popularitu možno využiť aj pri prezentácii formou občasných stretnutí (raz ročne) – nemalo by ísť o uzavreté stretnutia, žiadúca je aj účasť obyvateľov, spoločné spomínanie na svoje rodisko formou besedy, posedenia pri ohni a pod.

Väzba na cieľ: 4.1 Spolupatričnosť obyvateľov a hrdosť na svoju obec

Zodpovedný subjekt: kultúrna komisia

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie: každoročne

4.1.2 Spomienkové akcie na Š. Baniča

Podľa vzoru memoriálu Š. Baniča, ktorý sa pravidelne uskutočňuje v USA, by sa mohla podobná spomienková akcia konať aj v jeho rodisku v Smoleniciach. Potrebná je mobilizácia miestnej (resp. slovenskej) komunity, alebo iniciatíva zo strany armády, ktoré

by prevzali gesciu nad podujatím a uskutočňovali sprievodný program, prípadne poriadali aj športové parašutistické akcie alebo akcie v príbuzných športoch (aktivita 1.3.3).

Väzba na cieľ: 4.1 Spolupatričnosť obyvateľov a hrdosť na svoju obec

Zodpovedný subjekt:

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie: každoročne

4.2.1 Výmenné vystúpenia v spolupráci s kultúrnymi strediskami v okolitých obciach

Spestrenie kultúrneho života by priniesli výmenné vystúpenia rôznych regionálnych súborov, hudobných, ochotníckych alebo speváckych. Pre redukciu organizačnej a finančnej náročnosti by tieto podujatia mohli uskutočňovať ako výmenné vystúpenia a hostovania (v zmysle výmeny medzi obcami), čo by prinieslo .To predpokladá spoluprácu a koordináciu programu viacerých kultúrnych stredísk. Poriadanie takýchto výmenných vystúpení by prispelo k zintenzívneniu pocitu regionálnej spolupatričnosti a zvýšeniu záujmu o tradície celého trnavského regiónu.

Väzba na cieľ: 4.2 Rozšírenie ponuky spoločenských akcií

Zodpovedný subjekt: kultúrna komisia

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie:

4.2.2 Rozvinutie cezhraničnej družby s obcou s hradom alebo zámkom

Okrem existujúcich výmenných stykov s obcou Bulhary sa odporúča nadviazanie medzinárodnej spolupráce aj s ďalšou obcou/obcami (napr. z ČR alebo Rakúska). Optimálne najlepšie s obcou, kde je tiež zámok alebo hrad, aby spolupracujúce obce mali isté spoločné puto, čo umožní aj prípadnú spoluprácu a výmenu skúseností v oblasti cestovného ruchu. Cezhraničnú spoluprácu podporuje grantmi aj EÚ prostredníctvom iniciatívy Interreg.

Väzba na cieľ: 4.2 Rozšírenie ponuky spoločenských akcií

Zodpovedný subjekt: obec, v spolupráci so ZŠ

Náklady:

Financovanie: Interreg

Obdobie realizácie: výhľad

4.3.1 Cyklistický memoriál S. Jajcaya

Na počesť zakladateľa cyklistického športu v Smoleniciach, Stanislava Jajcaya, sa budú pravidelne uskutočňovať cyklistické preteky.

Väzba na cieľ: 4.3 Prezentácia a podpora športových tradícií

Zodpovedný subjekt: obec, cyklistický oddiel

Náklady:

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: 2007

4.3.2 Podpora parašutizmu a príbuzných športov

V spolupráci s miestnymi alebo regionálnymi športovými klubmi, oddielmi a nadšencami by sa mali podporiť športy, ktoré sú s obcou historicky zviazané (zo Smoleníc pochádza vynálezca padáka), aby sa obec stala známejšou ako centrum „vzdušných športov“. Vhodné podmienky sú tu pre rogalové lietanie, paragliding.

Väzba na cieľ: 4.3 Prezentácia a podpora športových tradícií

Zodpovedný subjekt: obec, šport. org.

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie: výhľad

5.5 Prehľad aktivít, rámcových projektov a opatrení pre prioritnú oblasť Služby pre obyvateľov

Spektrum a zastúpenie služieb, zvlášť komerčnej vybavenosti (obchodu a služieb) je vzhľadom na veľkosť obce priemerné. Možno predpokladať, že pri ďalšom rozvoji cestovného ruchu a raste návštevnosti obce a tiež v prípade prisťahovania nových obyvateľov bude rásť trhový potenciál pre služby, čo umožní rentabilitu väčšieho počtu prevádzok. Z toho vyplýva, že v budúcnosti by mali v obci postupne vznikáť nové služby, ich vznik však by bez ďalšej podpory bol len pomalý a týmto by spätne brzdil rozvoj bývania a cestovného ruchu. Preto je vhodné tento proces urýchliť rôznymi formami podpory, vybudovaním atraktívnych priestorov so sústredením nových kapacít vybavenosti (obchodná ulička), celkovým zlepšením vzhľadu obce a jeho centrálnych priestorov, ako aj niektorými priamymi stimulmi.

Nemalo by sa zabudnúť aj na nekomerčné služby a vybavenosť, verejnoprospešné stavby, ktoré neprinášajú zisk, sú však dôležité pre kvalitu života a spokojnosť obyvateľov – pričom

nemožno zabúdať na žiadne z vekových skupín obyvateľov. Pri danej úrovni vybavenosti budú postačovať investične menej náročné projekty.

5.1.1 Vybudovanie detského ihriska/ihrísk

Najmä veková kategória mladších detí potrebuje ihrisko spĺňajúce kritériá bezpečného a súčasne moderne vybaveného ihriska s preliezačkami a ďalšími atrakciami. Pre vybudovanie ihriska sa vymedzí vhodná plocha (v rámci areálu ZŠ).

Väzba na cieľ: 5.1 Širšie možnosti pre športové a oddychové aktivity obyvateľov

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: 70-100 tis.

Financovanie: obec, grant

Obdobie realizácie: 2008

5.1.2 Skateboardová dráha

Pre vekovú kategóriu starších detí a mládeže sa navrhuje špecializované ihrisko pre skateboard (U-rampa a i.). Skateboardová dráha môže byť riešená v rámci komplexnej rekonštrukcie areálu ZŠ.

Väzba na cieľ: 5.1 Širšie možnosti pre športové a oddychové aktivity obyvateľov

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: 100 tis.

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: 2008

5.2.1 Domov dôchodcov

Vzhľadom k predpokladanému rastu počtu obyvateľom dôchodkového veku vyplývajúceho z demografickej štruktúry populácie bude stúpať záujem o komplexné služby pre túto vekovú skupinu, pre výhody stálej zdravotnej opatery, nižších nákladov na bývanie a udržania spoločenských kontaktov. Podmienkou je vyčlenenie vhodného objektu – rekonštrukciou MŠ a vytvorenie vhodného modelu správy (napr. nezisková organizácia).

Väzba na cieľ: 5.2 Nové sociálne služby a zariadenia

Zodpovedný subjekt: nezisková organizácia

Náklady: 3 mil.

Financovanie:

Obdobie realizácie: 2008

5.2.2 Klubové priestory pre mladých

Obec v prípade záujmu mládeže vyčlení pre klubové aktivity mládeže vhodnú miestnosť polyfunkčného charakteru (v kultúrnom dome alebo po celkovej rekonštrukcii budovy obecného úradu). Je potrebné stanoviť pravidlá využívania klubu, prípustné a neprípustné aktivity a určenie zodpovednosti za využívanie klubu – t.j. aspoň neformálnu mládežnícku organizáciu.

Väzba na cieľ: 5.2 Nové sociálne služby a zariadenia

Zodpovedný subjekt: obec, kultúrna komisia

Náklady:

Financovanie: obec

Obdobie realizácie:

5.2.3 Integrované stredisko záchranných služieb

Obec uskutoční rokovania s kompetentnými subjektmi smerujúce k zriadeniu rýchlej záchranej zdravotnej služby, resp. jej presunutie z Horných Orešian. Optimálnym riešením je integrácia a spolupráca so strediskom profesionálneho požiarneho zboru, ktorý bude zabezpečovať požiarne ochranu aj okolitých obcí a poskytovať pomoc miestnym dobrovoľným hasičským zborom.

Väzba na cieľ: 5.2 Nové sociálne služby a zariadenia

Zodpovedný subjekt: obec v spolupráci s poskytovateľmi záchranej služby

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie:

5.2.4 Špecializované zdravotnícke zariadenie

V zmysle perspektívneho zámeru sa zriadenie špecializovaného zdravotníckeho zariadenia – sanatória pre zamestnancov železničného vojska.

Väzba na cieľ: 5.2 Nové sociálne služby a zariadenia

Zodpovedný subjekt: ministerstvo vnútra

Náklady:

Financovanie: obec

Obdobie realizácie:

5.3.1 Opatrenia na podporu vzniku nových komerčných služieb

Obec bude monitorovať požiadavky a podnety občanov na rozširovanie spektra služieb (napr. na základe dotazníkového prieskumu sa zistil záujem obyvateľov o situovanie bankomatu v centre obce - v súčasnosti v štádiu realizácie). V prípade opodstatnenosti požiadaviek a reálne existujúceho trhového potenciálu je možné osloviť konkrétne podnikateľské subjekty alebo obyvateľov s podnikateľskými ambíciami. Obec by vznik vybraných služieb mohla podporiť rôznymi spôsobmi – napr. poskytnutie priestorov alebo zvýhodnených prenájmov, úľavami na daniach, poskytnutím reklamy v obecnom rozhlase, obecných novinách a na webstránke obce alebo prostredníctvom informačného systému.

Väzba na cieľ: 5.3 Rozšírenie ponuky obchodu a služieb

Zodpovedný subjekt: obec v spolupráci s podnikateľmi

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie:

5.3.2 Zriadenie trhoviska

Trhovisko poskytne stále miesto s pevnými stánkami pre konanie trhov s častejšou periodicitou ako 1x ročne v čase jarmoku, trhy by mali skôr lokálny význam - pre obyvateľov Smoleníc a okolitých obcí; zvlášť by sa mohli využívať v letnom období (predaj zeleniny a ovocia, prebytkov záhradkárov) a tiež v predvianočnom období (vianočné trhy).

Väzba na cieľ: 5.3 Rozšírenie ponuky obchodu a služieb

Zodpovedný subjekt: obec v spolupráci s podnikateľmi

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie: 2009

5.4.1 Podnikateľský inkubátor

Podnikateľský inkubátor (v zmysle už pripraveného projektu) bude poskytovať podporu pre začínajúcich podnikateľov – kancelárske priestory, vybavenie a poradenské služby, aby sa v obci rozvinul aj sektor nevýrobného podnikania a služieb s vyššou pridanou hodnotou a aby nedochádzalo k odlevu podnikateľského potenciálu do miest, kde je podnikateľská infraštruktúra, vyhovujúce priestory a pod. Podnikateľský inkubátor by sa mohol vhodne dopĺňať so zámerom školiaceho strediska.

Väzba na cieľ: 5.4 Služby pre podnikateľskú sféru

Zodpovedný subjekt: obec v spolupráci s podnikateľmi

Náklady:

Financovanie: eur. fondy, obec

Obdobie realizácie: 2009

6. Realizácia programu rozvoja

6.1 Organizačné zabezpečenie realizácie

Vypracovaním a schválením výsledného dokumentu proces strategického plánovania nekončí. Definovanie konkrétnych projektov v podobe rámcových akčných plánov je len prvým krokom, prostredníctvom ktorého možno posunúť stratégiu bližšie k realizácii. V ďalšej fáze je potrebné vytvoriť organizačné štruktúry zabezpečujúce realizáciu cieľov. Takouto organizačnou štruktúrou môže byť napríklad špeciálna pracovná skupina, ktorá môže mať formu odbornej komisie (napr. komisia pre hospodársky a sociálny rozvoj). Predmetom jej činnosti bude podnikať kroky smerujúce k realizácii projektov, pripravovať projekty a koordinovať aktivity účastníkov rozvojového procesu.

Zodpovednosť za realizáciu jednotlivých aktivít, opatrení, projektov je definovaná v kapitole 5, kde je pre každý projekt stanovený subjekt zodpovedný za realizáciu (tzv. garant), prípadne aj spolupracujúce subjekty. To znamená, že úlohou pracovnej skupiny nebude priamo realizovať jednotlivé projekty, ale koordinovať ich prípravu a súvisiace plánovacie procesy. Avšak vzhľadom k skutočnosti, že garantom väčšiny projektov je obec, možno predpokladať personálne prekryvanie činností administratívnych štruktúr miestnej samosprávy a pracovnej skupiny.

Ďalšie praktické aspekty činnosti pracovnej skupiny sú opísané v kapitole 6.3.

6.2 Finančné zabezpečenie realizácie

Mnohé aktivity a opatrenia predstavujú finančne náročné projekty. Je preto nevyhnutné identifikovať zdroje, ktoré umožnia ich realizáciu.

Pre jednotlivé aktivity, opatrenia a projekty sú v kapitole 5 – Akčné plány definované subjekty, ktoré ich budú financovať, ako aj odhadované náklady (pokiaľ ich bolo možné špecifikovať). Okrem toho pre vybrané kľúčové projekty, ktoré budú mať hlavný dopad na rozvoj obce a predpokladá sa ich kofinancovanie zo štrukturálnych fondov EÚ, bude pripravený podrobnejší rozpis nákladov v podobe finančnej tabuľky (vyplní sa príloha príloha 7.1 tohto dokumentu) vyhotovenej podľa metodologickej príručky MVRR. Vzhľadom k tomu, že v aktuálnej fáze nie je možné výšku nákladov presne určiť, bude finančná tabuľka vyplnená dodatočne, vo fáze rozpracovania daného projektu a príprave žiadosti o finančný príspevok.

Finančné prostriedky potrebné na realizáciu projektov, tak ako boli definované v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Smolenice, budú v zásade pochádzať z troch zdrojov:

- = verejné zdroje (obecný rozpočet, štátny rozpočet)
- = súkromné zdroje
- = fondy Európskej únie

Verejné zdroje

Ako ukázala analýza rozpočtovej situácie, zdroje obce aj v prípade optimálneho vývoja umožňujú realizovať len menšie investičné akcie. Pre väčšie projekty bude preto nutné získanie finančných prostriedkov z externých zdrojov, predovšetkým fondov EÚ.

Je samozrejme nutné počítať aj s variantom zamietnutia žiadosti o finančný príspevok. V takom prípade bude potrebné určiť náhradné zdroje financovania. Niektoré projekty je možné realizovať v redukovanom rozsahu alebo na etapy rozložené na dlhšie časové úseky z obecného rozpočtu. V prípade iných projektov, najmä takých, ktoré sú schopné generovať zisky, prichádza do úvahy spoluúčasť súkromného sektora alebo využitie bankových úverových produktov.

V súčasnosti majú obce len minimálne možnosti získania grantov zo štátneho rozpočtu na rozvojové aktivity. Väčšina štátnych fondov bola zrušená; jediným fondom poskytujúcim aspoň limitovanú nenávratnú finančnú pomoc pre investičné projekty obcí je Štátny fond rozvoja bývania. Z neho môžu obce pri výstavbe obecných nájomných bytov podľa stanovených kritérií. Od roku 2006 sa obnovujú možnosti získania grantov na projekty zamerané na zlepšenie kvality životného prostredia z Environmentálneho fondu. Isté možnosti pre financovanie menších projektov v oblasti kultúry a športu vyplývajú z výziev vypisovaných Trnavským samosprávnym krajom.

Súkromné zdroje

Súkromné prostriedky predstavujú najjednoduchšiu formou investovania, nakoľko ich použitie závisí výlučne od rozhodnutia ich vlastníka. Pri investovaní súkromných zdrojov investor hľadá primárne ziskovú návratnosť, ich význam pre regionálny rozvoj spočíva v tom, že obvykle prinášajú nové pracovné miesta, skvalitňujú služby pre návštevníkov obce i pre miestnych obyvateľov.

Vzhľadom k obmedzenej investičnej sile ekonomických subjektov pôsobiacich v obci bude potrebné zamerať pozornosť aj na externé subjekty a aktívne vyhľadávať potenciálnych investorov.

Pokiaľ ide o projekty a aktivity obsiahnuté v tomto dokumente, časť z nich počíta s príspevkami zo súkromných zdrojov, prípadne sa budú realizovať v spolupráci s verejným sektorom.

Fondy Európskej únie

Po vstupe SR do Európskej Únie sa obciam a ďalším subjektom otvorili možnosti získania dodatočných finančných prostriedkov z fondov EÚ. Európska regionálna politika si kladie za cieľ vyrovnávanie rozdielov medzi regiónmi v zmysle finančnej solidarity. Je založená na štyroch štrukturálnych fondoch:

- = Európsky fond regionálneho rozvoja (ERDF) – financuje infraštruktúru, investície do tvorby pracovných príležitostí, miestne rozvojové projekty a pomoc malým firmám
- = Európsky sociálny fond (ESF) – podporuje návrat nezamestnaných a

znevýhodnených skupín do pracovného života, najmä financovaním odbornej prípravy a systému podpory ich zamestnávania

- = Európsky poľnohospodársky a garančný fond (EAGGF) – finančne podporuje rozvoj vidieka a pomoc farmárom najmä v zaostávajúcich regiónoch
- = Finančný nástroj na riadenie rybolovu (FIFG) – pomáha adaptovať a modernizovať rybolovný priemysel, pre naše územie nie je relevantný

Pre zabezpečenie realizácie rozvojových projektov obce Smolenice sa počíta s využitím zdrojov z fondu ERDF. Ide predovšetkým o investičné projekty prioritnej oblasti „Infraštruktúra a verejné budovy“, z ktorých väčšia časť patrí medzi obzvlášť finančne náročné projekty.

Zdroje z ESF budú využívané v menšej miere a nepriamo, prostredníctvom ÚPSVaR na podporu tvorby pracovných miest a využitie nezamestnaných na verejnoprospešné činnosti.

Okrem štrukturálnych fondov poskytuje EÚ priamu finančnú pomoc aj z Kohézneho fondu. V prípade obce Smolenice sa z tohto fondu pokryjú náklady na výstavbu kanalizácie v rámci integrovaného zámeru regionálnej vodárenskej spoločnosti.

Pri zámere čerpania štrukturálnych fondov je potrebné pamätať na to, že z nich je v prípade územia spadajúceho pod Cieľ 1 (celé územie SR okrem Bratislavy) možné pokryť maximálne 75% oprávnených nákladov (v prípade verejného sektora). Ďalších 20% je spolufinancovaných zo štátneho rozpočtu. Konečný prijímateľ je povinný znášať 5% z celkových oprávnených nákladov. V praxi však je potrebné z obecného rozpočtu financovať väčší podiel, keďže nie všetky náklady spadajú do kategórie oprávnených výdavkov. Z tohto dôvodu sa skutočný podiel spolufinancovania obce môže zvýšiť až na 20% i viac. Ak je konečným prijímateľom súkromná firma, výška príspevku zo štrukturálnych fondov je nižšia a predstavuje maximálne 15% z celkových oprávnených nákladov. V tomto prípade sa na poskytovanie podpory vzťahujú pravidlá štátnej pomoci, ktoré určujú intenzitu štátnej pomoci diferencovane pre rôzne účely (v zmysle Zákona č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci).

V aktuálnom programovom období vzhľadom k veľkému počtu neuspokojených žiadostí (v príslušných opatreniach OP Základná infraštruktúra) už nebudú otvorené ďalšie výzvy na podávanie projektov relevantné pre obce, preto sa nadväznosťou navrhovaných aktivít na opatrenia a aktivity sektorových operačných programov aktuálneho programového obdobia nezaobráame.

V nasledujúcom programovom období na roky 2007-2013 sa predpokladá vyšší objem finančných zdrojov, o ktoré sa bude môcť uchádzať verejný sektor, predovšetkým obce. Národné priority, ktoré budú spolufinancované zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu stanovuje Národný strategický referenčný rámec Slovenskej republiky na roky 2007–2013. Kohézna politika EÚ sa bude uskutočňovať prostredníctvom sústreďovania intervencií z fondov na tri hlavné ciele:

- = konvergenciu

- = regionálnu konkurencieschopnosť a zamestnanosť
- = európsku územnú spoluprácu

Oproti aktuálnemu programovému obdobiu sa počet operačných programov rozšíri na desať, z toho z hľadiska územného začlenenia obce na úrovni NUTS-II je relevantných osem operačných programov (v zátvorke je názov financujúceho fondu):

- = Doprava (ERDF, Kohézny fond)
- = Životné prostredie (ERDF, Kohézny fond)
- = Regionálny operačný program (ERDF)
- = Znalostná ekonomika (ERDF)
- = Zdravotníctvo (ERDF)
- = Zamestnanosť a sociálna inklúzia (ESF)
- = Vzdelávanie (ERDF)
- = Infraštruktúra vzdelávania (ERDF)

Obce ako oprávnení prijímatelia pomoci sa budú môcť uchádzať o finančný príspevok z operačných programov Životné prostredie, Znalostná ekonomika, Vzdelávanie a predovšetkým z Regionálneho operačného programu, a to na nasledujúce aktivity (v zmysle predbežnej definície jednotlivých opatrení):

- = Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia materských a základných škôl
- = Budovanie nových zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately
- = Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich zariadení sociálnych služieb
- = Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich zdravotníckych zariadení
- = Modernizácia regionálnej a miestnej infraštruktúry pamäťových a fondových inštitúcií
- = Revitalizácia a hospodárske využitie pamiatkových objektov v území
- = Modernizácia a budovanie regionálnych komunikácií zaisťujúcich dopravnú obslužnosť regiónu (len VÚC)
- = Regenerácia sídiel
- = Podpora a obnova infraštruktúry cestovného ruchu

Vzhľadom k tomu, že vo fáze spracovania tohto dokumentu nie sú ešte pripravené definitívne verzie operačných programov na nasledujúce programové obdobie, nie je možné presne určiť projekty a aktivity, ktoré bude možné kofinancovať z fondov EÚ.

Obce sa ďalej môžu uchádzať o prostriedky zo špeciálnych programov, tzv. Iniciatív Spoločenstva. Z celkového počtu 4 iniciatív sú pre SR na skrátené programovacie obdobie rokov 2004-2006 otvorené iniciatívy INTERREG III a EQUAL. V budúcom programovacom

období budú ďalej otvorené aj iniciatívy URBAN II a LEADER+. Z nich možnosti získania finančných prostriedkov pre obce môže ponúknuť iniciatíva LEADER+ cielená na podporu spájania aktívnych subjektov vo vidieckych komunitách a ekonomickej sfére pri hľadaní nových miestnych stratégií udržateľného rozvoja.

6.3 Praktické pokyny pre spravovanie programového dokumentu

Monitorovanie plnenia strategického plánu

Úloha monitorovať (sledovať) zmeny v smerovaní vývoja obce, zmeny vonkajších podmienok rozvoja, ako aj nové požiadavky obyvateľov a ďalších cieľových skupín (návštevníkov, podnikateľov) bude delegovaná na organizačné štruktúry (pracovnú skupinu) zodpovedné za implementáciu strategického plánu.

Pracovná skupina by sa mala schádzať na spoločných stretnutiach približne raz za rok. Na stretnutí by sa zhodnotilo plnenie plánu, doterajší postup realizácie a prediskutovali a odsúhlasili zmeny v pláne.

Príprava operatívnych plánov na nasledujúci kalendárny rok

Pre každý kalendárny rok, vo väzbe na prípravu rozpočtu a zasadnutie pracovnej skupiny, odporúčame pripraviť operatívny plán. Operatívny plán by pre jednotlivé aktivity, opatrenia a rámcové projekty podrobne definoval úlohy a kroky potrebné pre ich realizáciu v danom roku. To je obzvlášť vhodné v prípade viacročných projektov. Verejnosť by mala byť o plnení ročných operačných plánov informovaná formou každoročných správ (správa o činnosti obce).

Aktualizácia programového dokumentu

Skutočnosti zistené pri monitorovaní budú slúžiť pre uskutočnenie revízie aktuálnosti strategických cieľov, čo môže viesť k ich prípadnému prehodnoteniu. Obdobne by sa mal aktualizovať aj katalóg projektov – úspešne završené projekty by mali byť priebežne nahradzované novými projektmi, podporujúcimi kontinuitu v dosahovaní stanovených cieľov. Plánované projekty a aktivity možno považovať za splnené, ak boli realizované v opísanom rozsahu a v stanovenom čase, ktoré sú ekvivalentom ukazovateľov úspešnosti projektu.

Po uplynutí 8 - ročného plánovacieho horizontu sa odporúča vypracovanie nového strategického programového dokumentu. Potrebu rozsiahlejšej aktualizácie môže vyvolať i závažnejšia zmena vonkajších podmienok. Na základe operačných programov budúceho programovacieho obdobia by sa mala preveriť kompatibilita navrhovaných opatrení a aktivít s prioritami a opatreniami nových sektorových operačných programov, ako aj nové možnosti financovania projektov a tomu prispôbiť výber nových projektov.

Dokladovanie súladu projektu / aktivity s programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

V prípade uchádzania sa o získanie finančnej podpory na projekty z fondov Európskej Únie a z iných verejných fondov je obvykle potrebné dokladovať súlad projektu s cieľmi a opatreniami miestnej rozvojovej stratégie, ktorým je program hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Súlad dokladujú žiadatelia z verejného sektora (obec), ako aj zo súkromného sektora (podnikatelia). Pre tieto účely nie je nutné predkladať kópiu kompletného dokumentu, postačia len vybrané časti dokumentu v rozsahu „schémy vybraných častí programu rozvoja obce“, kde sú zhrnuté všetky podstatné informácie strategickej (návrhovej) časti dokumentu.

Komunikácia so samosprávnym krajom

Pre úspešnú realizáciu viacerých navrhnutých projektov je dôležité získanie podpory kompetentných regionálnych štruktúr – krajského samosprávneho orgánu a/alebo regionálnej rozvojovej agentúry. Vo fáze realizácie a aktualizácie programu rozvoja sa odporúča oboznamovať samosprávny kraj so základnými informáciami o vybraných kľúčových projektoch a aktivitách, pri ktorých sa počíta so získaním finančného príspevku z fondov EÚ. Tieto projekty by mali byť zaradené do pravidelne aktualizovanej prílohy Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja, ktorá má charakter zásobníka projektov obcí.

7. Prílohy

7.1 Finančná tabuľka pre vybrané projekty*

Rok / Opatrenie (projekt)	Opráv. náklady spolu	Verejné zdroje						Súkrom. zdroje	EIB	
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje			H			CH
				Národné verejné zdroje spolu D=E+F+G	Štátny rozpočet E	Regionál. zdroje F				
A=B+H+ CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH		
2007										
2008										
2009										
2010										
Spolu										

* tabuľka sa vyplní po upresnení rozpočtu projektov

7.2 Vyhodnotenie prieskumu názorov obyvateľov obce

Cieľom prieskumu názorov obyvateľov obce bolo získať objektívne vstupy pre diagnostiku situácie obce a stanovenie rozvojovej stratégie. Pre realizáciu prieskumu bola zvolená forma dotazníkového prieskumu. Respondentmi bola vybraná vzorka, pozostávajúca z obyvateľov, miestnych podnikateľov, poslancov obecného zastupiteľstva, zamestnancov obecného úradu a pracovníkov verejného sektora (školsťvo, kultúra, KC SAV), u ktorých sa predpokladal záujem o otázky rozvoja obce.

Dotazník bol koncipovaný s ohľadom na to, aby na otázky bolo možné odpovedať výberom jednej alebo viacerých možností spomedzi predvolených odpovedí. Výber predvolených odpovedí vychádzal z predchádzajúcich analýz obce a návrhov rozvojových zámerov, je preto špecifický výlučne pre obec Smolenice. V rámci dotazníkov bol pri každej otázke vymedzený priestor aj na doplňujúce odpovede, komentáre a pripomienky respondentov.

Prvá otázka zisťovala vnímanie silných stránok obce obyvateľmi, pričom bola možnosť výberu 3-5 odpovedí z 10 predvolených odpovedí. Ako hlavné výhody boli identifikované mäkké faktory (organizovanie významných podujatí, bohatý kultúrno-spoločenský život) a polohové faktory (množstvo atrakcií v obci a okolí, významné postavenie obce vo vzťahu k okolitým obciam a výhodná poloha v blízkosti dopravných trás).

Hlavné výhody obce

Poradie	Znenie odpovede	% výskytu odpovedí
1.	organizovanie významných podujatí v obci (jarmok, Cesta rozprávkovým lesom)	82
2.	množstvo kultúrno-historických a prírodných atrakcií v obci a okolí	72
3.	významné postavenie obce Smolenice voči okolitým obciam	64
4.	bohatý kultúrny a spoločenský život, činnosť miestnych spolkov	55
5.	výhodná poloha v blízkosti dôležitých dopravných trás (cesty, železnica)	36
6.	činnosť vzdelávacích inštitúcií, práca s deťmi a mládežou	36
7.	prítomnosť väčšieho výrobného podniku (Chemolak)	36
8.	nízka miera znečistenia životného prostredia	27
9.	možnosti pre športové aktivity obyvateľov	27
10.	vybudovaná infraštruktúra pre cestovný ruch	27

Druhá otázka sa týkala vnímania slabých stránok a negatívnych javov, pri rovnakých podmienkach voľby odpovedí ako v 1. otázke. V odpovediach výrazne dominuje problém klesajúceho počtu pracovných príležitostí v poslednom období (v súvislosti s redukciou zamestnanosti v nosnom podniku Chemolak) – až v 82% dotazníkov bola označená táto odpoveď. Vo viac ako polovici dotazníkov boli ešte konštatované deficity v oblasti infraštruktúry (stav verejných budov a chýbajúca kanalizácia).

Hlavné nevýhody (problémy) obce

Poradie	Znenie odpovede	% výskytu odpovedí
1.	klesajúci počet pracovných príležitostí v obci	82
2.	zlý stav niektorých verejných budov	64
3.	nedobudovaná technická infraštruktúra (kanalizácia)	55
4.	postupný zánik remesiel, tradičného štýlu života	36
5.	obmedzená ponuka obchodov a služieb v obci	36
6.	vzhľad centra obce	19
7.	narušenie pôvodného vzhľadu obce výstavbou bytoviek	0
8.	vedenie hlavnej cesty zastavaným územím obce	0
9.	značné vzdialenosti v rámci obce	0

V ďalšej otázke sa skúmalo hodnotenie jednotlivých aspektov kvality života v obci na základe vlastných skúseností obyvateľov. Respondenti mali pre hodnotenie použiť stupnicu známok od 1 do 5 (1 = najlepšie, 5 = najhoršie). Najvyššie bola hodnotená kvalita životného prostredia, práca obecného úradu a možnosti kultúrneho a športového vyžitia. V súlade s predchádzajúcimi zisteniami problémov, najnižšie hodnotenie získali zárobkové možnosti a ponuka obchodov a služieb, ktorá však v analýze problémov nefigurovala medzi najzávažnejšími problémami.

Hodnotenie podmienok a kvality života v obci

Poradie	Znenie odpovede	priemerné hodnot.
1.	kvalita životného prostredia	1,8
2.	práca obecného úradu a miestnej samosprávy	1,9
3.	možnosti kultúrneho vyžitia	2
4.	možnosti športového vyžitia	2
5.	medziľudské vzťahy	2,2
6.	technická infraštruktúra	2,4
7.	úroveň verejnej dopravy	2,6
8.	sociálna starostlivosť	2,6
9.	bezpečnostná situácia	2,7
10.	záujem obyvateľov o veci verejné	2,8
11.	vzťah obyvateľov k svojej obci (patriotizmus)	3
12.	ponuka služieb a obchodov	3,3
13.	zárobkové možnosti	3,3

Na obec Smolenice sa viaže viacero veľmi významných identifikačných znakov rôzneho druhu (kultúrne, historické, prírodné atrakcie, priemyselný podnik), ktoré sú vnímané ako symboly obce. Z hľadiska ďalšieho formovania identity obce bolo užitočné zistiť, s ktorými zo symbolov identifikačných znakov sa obyvatelia najviac stotožňujú. Respondenti mali pre hodnotenie ich výraznosti použiť bodové hodnotenie od 0 do 5 (0= najmenej výrazné, 5= najvýraznejšie). Podľa očakávania získal najvyššie priemerné hodnotenie Smolenický zámok (4,9), ďalej nasledovali prírodné symboly (Malé Karpaty – Záruby a jaskyňa Driny).

Vnímanie symbolov a identifikačných znakov obce

Poradie	Znenie odpovede	priemerné hodnot.
1.	Smolenický zámok	4,9
2.	Malé Karpaty	4,8
3.	jaskyňa Driny	4,6
4.	rodisko Š. Baniča	4,3
5.	lesopark	4,1
6.	kongresové centrum SAV	3,9
7.	Smolenický jarmok	3,9
8.	hradisko Molpír	3,6
9.	závod Chemolak	2,9

Preferencie rozvojových zámerov a smerov rozvoja boli predmetom prieskumu v 5. otázke. Spomedzi 19 predvolených možností bol možný výber 5-8 odpovedí. Najpreferovanejšie možnosti rozvoja korešpondujú s vnímaním problémov a prvé tri v poradí sa týkajú infraštruktúry – dobudovania kanalizácie (riešenie sa pripravuje), rekonštrukcie ciest a verejných budov. Obyvatelia majú ďalej záujem o rozširovanie ponuky v oblasti obchodu a služieb a o zriadenie domova dôchodcov. Viac ako polovica respondentov (55%) preferuje starostlivosť o pamiatky.

Za menej dôležité obyvatelia považujú aktivity zamerané na rozvoj rôznych foriem cestovného ruchu, čo je však možné vysvetliť skutočnosťou, že rozvoj v tejto oblasti nebude mať priamy dosah na kvalitu života obyvateľov obce.

Oblasti a aktivity, na ktoré by sa mal sústrediť rozvoj obce v budúcnosti

Poradie	Znenie odpovede	% výskytu odpovedí
1.	dobudovanie kanalizácie	91
2.	rekonštrukcia miestnych komunikácií	73
3.	rekonštrukcia verejných budov	73
4.	rozširovanie ponuky a kvality obchodu a služieb	64
5.	poskytovanie sociálnej starostlivosti (zriadenie domova dôchodcov)	64
6.	starostlivosť o pamiatky	55
7.	bytová výstavba	45
8.	podpora rozvoja podnikania	45
9.	úprava verejných priestranstiev a centra obce	45
10.	ochrana prírody a životného prostredia	45
11.	vybudovanie nových ihrísk a športovísk	36
12.	miesto s verejne prístupným internetom	27
13.	alternatívne poľnohospodárstvo a agroturistika	27
14.	spoločenský a spolkový život	18
15.	informačné systémy obce	18
16.	rozvoj individuálneho cestovného ruchu (nové zariadenia, trasy)	18
17.	rozvoj kongresového turizmu	9
18.	rozšírenie existujúcich kultúrnych podujatí a zavedenie nových	9
19.	podpora ďalšieho vzdelávania obyvateľov	0